

LA CULTURA ÉS EL TEU DRET. FES-LA LLEI.

**Procés participatiu per a la garantia i
promoció dels drets culturals**

Informe de resultats de les sessions participatives

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de Cultura de la Generalitat

Unitat que acompanya:

DG de Participació Ciutadana

Empresa que redacta l'informe

Novact

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context	4
1.2 Objectius del procés participatiu	5
1.3 Eixos del procés participatiu.....	5
2. Metodologia	6
2.1 Fases del procés de participació.....	6
2.2 Estructura i dinàmica dels debats	6
3. Dades de participació	8
3.1 Perfil dels participants	8
3.2 Llistat d'entitats participants	10
4. Aportacions i resultats dels debats	17
4.1 Eix 1 - Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals	17
4.1.1 Diagnosi	18
4.1.2 Propostes	24
4.2 Eix 2 – Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de la cultura.....	30
3.2.1 Diagnosi.....	31
3.2.2 Propostes	32
4.3 Eix 3 – Ordenament del sistema cultural	34
4.3.1 Diagnosi.....	34
4.3.2 Propostes	35
4.4 Eix 4 – Finançament del sistema cultural.....	36
4.4.1 Diagnosi.....	36
4.4.2 Propostes	37
Resum propostes	39
5.Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions.....	42

1. Introducció

El Departament de Cultura, amb el suport del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, posa en marxa un procés participatiu sobre les garanties i les actuacions de promoció dels Drets Culturals a Catalunya, que es desenvolupa entre novembre i desembre de 2022 al llarg del territori català per tal d'elaborar un avantprojecte de Llei sobre Drets Culturals. El present informe recull les principals aportacions i debats que han de permetre nodrir la nova llei amb les diferents visions socials, territorials i dels agents implicats.

1.1. Antecedents i context

A finals de gener de 2022 la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya va manifestar que es treballarà per a la garantia dels drets culturals amb l'elaboració d'una llei; dotant-se d'un marc legislatiu molt potent que esdevingui un referent a Europa i que permeti definir la cultura com la quarta pota de l'estat del benestar i garantir el dret a l'accés i a la participació cultural". Per la conselleria, tant el projecte de llei que s'impulsarà, com les polítiques públiques del Govern, "han de prioritzar la minimització de les barreres per accedir als productes culturals i poder participar activament de la creació cultural dedicant recursos per aquells sectors més vulnerables o establint regulacions que suprimeixen les barreres existents". En aquest sentit, es destaca que la llei parteix de la constatació que "posar els béns culturals a disposició de la ciutadania no garanteix que tothom pugui accedir-hi amb igualtat d'oportunitats" i que cal "posar la ciutadania al centre de la cultura i la cultura al centre de les polítiques públiques per tal de dotar-nos d'un poderós instrument de transformació i d'inclusió social".

Per avançar en aquesta voluntat política, s'ha elaborat una consulta prèvia per obtenir informació de la ciutadania i dels agents socials representatius dels àmbits de la cultura i els drets humans.

A partir de setembre de 2022 el Departament de Cultura, amb suport del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, fa un pas més i dissenya un procés participatiu sobre les garanties i les actuacions de promoció dels Drets Culturals a Catalunya, que es desenvolupa entre novembre i desembre de 2022 al llarg del territori català, amb els objectius següents:

- Informar la ciutadania d'aquesta iniciativa de regulació i ordenació dels Drets Culturals a Catalunya.
- Organitzar un diàleg social ampli i divers sobre el contingut d'aquests drets i dels elements que faciliten o dificulten la seva concreció al llarg del territori català.
- Emprar els resultats del procés en la definició dels drets i de les actuacions associades, traslladant la informació obtinguda als grups parlamentaris amb l'objectiu de contribuir en el debat polític entorn a l'avantprojecte de la Llei de Drets Culturals.

Es duu a terme un procés deliberatiu previ a la redacció de la norma, on es compartiran els objectius i elements que es pretenen regular i es promourà una deliberació que permeti contrastar-los i enriquir-los. Està previst que el procés es desenvolupi de manera presencial, amb debats dinamitzats, de manera telemàtica via el portal participa.gencat.cat per tal de poder cobrir el màxim de d'agents culturals i del territori.

1.2 Objectius del procés participatiu

El present procés participatiu té 5 objectius:

1. Generar un procés de participació i debat ciutadà ampli i transversal sobre les necessitats, objectius, prioritats i projectes vinculats a la garantia i promoció dels drets culturals tenint en compte els diferents sectors culturals i població de diferents perfil sociodemogràfics i culturals que intervenen en l'accés, participació i creació de cultura.
2. Promoure una participació accessible, inclusiva i diversa, vetllant per la incorporació en la participació d'aquelles persones que sovint no participen.
3. Conjuguar un model de participació híbrida en dos nivells: a) entre participació presencial i participació digital mitjançant la plataforma participa.gencat.cat, b) entre les visions i aportacions del sector cultural i la població de diferents perfil sociodemogràfics i culturals.
4. Garantir la transparència i el rigor dels resultats de les diferents fases del procés participatiu a partir de la traçabilitat dels continguts.
5. Assegurar una àmplia difusió i comunicació per tal que la ciutadania i els diferents agents implicats participin i siguin prescriptors del procés participatiu.

1.3 Eixos del procés participatiu

Els eixos dels debats i les propostes s'estructuren en cinc línies estratègiques:

1. El marc que garanteixi la lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a les persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a participar en la governança de la cultura.
2. Reforçar la protecció i garantir els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya.
3. Ordenar el sistema cultural de Catalunya per posar-lo al servei d'aquests drets.
4. Garantir el correcte finançament del sistema cultural.
5. Endreçar i completar el sistema de gestió de dades i informació cultural per poder-ne fer un seguiment i una avaluació correctes.

2. Metodologia

2.1 Fases del procés de participació

El present procés participatiu consta de **3 fases**. L'informe detalla els resultats de la **fase 3 de participació**, que s'ha desenvolupat entre el 1 de novembre i el 31 de gener de 2023.

Fase 1. Disseny del procés

Fase inicial del procés participatiu, on s'han definit els eixos de debat, els objectius, el mapa d'actors i la metodologia del procés participatiu, recollits dins el Marc de referència.

Fase 2. Participació

En aquesta fase s'han desenvolupat diferents canals de participació per tal de recollir el màxim d'aportacions diverses per tot el territori:

En aquesta fase s'han posat a l'abast diferents canals de participació:

-Sessions de debat presencial: S'han realitzat 10 sessions per tot el territori català amb el suport de NOVACT que han facilitat el debat i la recollida d'aportacions.

-Participació en línia a través del portal participa.gencat.cat. S'ha habilitat la pestanya d'aportacions per recollir aportacions durant tota la durada d'aquesta fase.

Un cop finalitzada la fase de participació, es recullen les aportacions i s'elabora un informe dels resultats.

Fase 3. Retorn

A partir de l'anàlisi de les aportacions del procés participatiu es dissenyarà el document marc per al debat parlamentari per a l'elaboració de la Llei de Drets Culturals.

2.2 Estructura i dinàmica dels debats

Les sessions participatives es van realitzar amb la següent estructura.

1. Benvinguda i presentació del procés, continguts i dinàmica de la sessió

En aquest moment s'expliquen els continguts a treballar i el procés.

2.Treball en petits grups (8-12 persones) segons la temàtica i el perfil de la persona participant – 1h 45 min cada grup - Es treballa el **Dret d'identitat, participació i accés de tota la ciutadania a la vida cultural – adreçat a la ciutadania en general i població d'origen divers**

Continguts a tractar al grup de treball: 4 àmbits temàtics

-Identitat cultural

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

-Accés a la cultura

-Participació cultural

-Altres temes: educació, lliure expressió, creació, ordenació, finançament.

A nivell transversal (en cada àmbit plantejat) s'incorporarà la identificació de reptes i propostes tenint en compte la realitat del territori (vegueria a on es faci la sessió) per incorporar al informe.

3. Plenària conjunta per compartir reptes, propostes i condicions treballades sobre promoció de drets i propostes i **tancament** (Avaluació, agraïment i propers passos). Es presenten les diagnosi i propostes deliberades i els arguments de cada grup per part d'un portaveu o el dinamitzador. En aquest espai permet recollir alguns aclariments i algunes qüestions, així com fer una validació del significat dels continguts i de l'acció participativa.

3. Dades de participació

3.1 Perfil dels participants

Les **10 sessions participatives de les quals 3 han estat en format híbrid (presencial i on-line)** han comptat amb l'assistència de **186 persones**, representants de diferents perfils d'agents culturals; persones d'entitats culturals, representants i tècnics de l'Administració Pública i representants d'organitzacions privades culturals. A continuació les dades del perfil dels participants desagregades per sexe, edat, nivell d'estudis, situació laboral i vincle associatiu. Les dades s'obtenen dels **149 qüestionari d'avaluació** que es van passar al final de la sessió.

Taula 1. Sessions participatives

Sessions	Nomenclatura abreviada	Nombre de participants	Avaluacions recollides
Granollers	Sessió 1 (S1)	12	12
Manresa	Sessió 2 (S2)	9	9
Tremp	Sessió 3 (S3)	25	19
Lleida	Sessió 4 (S4)	13	13
Tortosa	Sessió 5 (S5)	30	24
Tarragona	Sessió 6 (S6)	18	12
Girona	Sessió 7 (S7)	17	13
Barcelona	Sessió 8 (S8)	21	18
Vilafranca del Penedès	Sessió 9 (S9)	10	9
Terrassa	Sessió 10 (S10)	31	20
Total		186	149

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 2. Sexe

Sexe	Nombre de participants (persones)	% participants
Dona	86	58%
Home	60	40%

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.
La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

No binari	2	1%
NS/NC	1	1%
Total	149	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 3. Edat

Edat	Nombre de participants (persones)	% participants
Menor de 25	2	1%
Entre 25 i 65	100	67%
Majors de 65	9	6%
NS/NC	38	26%
Total	149	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 4. Situació laboral

Situació laboral	Nombre de participants (persones)	% participants
Jubilat/da o pensionista	23	15%
Aturat/da	4	3%
Treball domèstic no remunerat	1	1%
Treballo	118	79%
Estudiant	2	1%
NS/NC	1	1%
Total	149	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 5. Nivell d'estudis

Estudis	Nombre de participants (persones)	% participants
Educació primària	1	1%
ESO, EGB, Batxillerat elemental	4	3%
Batxillerat superior	14	9%
Diplomatura	19	13%

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

FP Grau Mitjà	4	3%
FP Grau Superior	8	6,2%
Grau universitari	13	9%
Màster, llicenciatura i doctorat	83	56%
NS/NC	3	2%
Total	149	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

3.2 Llistat d'entitats participants

A continuació es presenta el llistat d'entitats participants en el procés de participació. En alguns casos, hi ha persones que estan vinculades a diferents entitats del territori.

Taula 6. Llistat d'entitats participants de la sessió de Granollers

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Ajuntament de Granollers	2	1
Ajuntament de Cardedeu	1	1
Ajuntament de Montornès	1	1
Ajuntament de Canovelles	1	1

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Fed. de las Asoc. de África Negra de Sabadell y Catalunya	1	1
Associació Sociocultural del Voltreganès	1	1
Colla Diables Vall del Tenes	1	1
Centro Cultural Andaluz	1	1
Federació Agrupament d'Esports Dansaires	1	1
CiberEdu	1	1
SSTT Cultura Barcelona – Generalitat de C.	1	1
Total	12	11

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 7. Llistat d'entitats participants de la sessió de Manresa

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Ajuntament de Manresa	2	1
Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat El Forn de la Calç	1	1
Fundació AMPANS	1	
Museu de l'Aigua i el Tèxtil (MAT) de Manresa. Fundació Aigües de Manresa	1	1
Associació Cultural El Galliner	1	1
Som Riu d'Or	1	1
Ajuntament d'Avinyó	1	1
Nim Produccions	1	1
Generalitat de Catalunya – SSTT Catalunya Central	1	1
Total	10	9

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Taula 8. Llistat d'entitats participants de la sessió de Tremp

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Ajuntament de Tremp	1	1
Ajuntament d'Isona	1	1
Ajuntament de Mur	1	1
Associació fotogràfica del Pallars	1	1
Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya	1	1
Casal Cultural de Tremp	1	1
Casino de Vic	1	1
CIATRE	1	1
Grallers de Tremp	1	1
Museu Hidroelèctric de Capdella	1	1
Orfeó Català	2	1
Òmnium Cultural	3	1
Plataforma per la Llengua	1	1
La Faula i Caravàs	1	1
Vida Creixent	1	1
Xarxa de Tremp	1	1
Total	19*	16

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 9. Llistat d'entitats participants de la sessió de Lleida

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Centre de Titelles de Lleida	1	1
Associació de Cultura Popular i Tradicional Aurembiaix	1	1
Associació cultural El Cérvol		1
Fundació Orfeó Lleidatà	2	1
Associació professional de teatre per a tots els públics	1	1
Centre d'Estudis comarcals del Segrià	1	1
Ateneu Popular de Ponent de Lleida	1	1
Col·lectiu cultural capont	1	1
Llavors de vicle	1	1
Associació de la festa de moros i cristians	1	1
associació d'Amics de la UNESCO de Lleida	1	1
SSTT Lleida	1	1
Associació Alba	1	1
Apropa Cultura Lleida	1	1
Total	14*	13

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 10. Llistat d'entitats participants de la sessió de Tortosa

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Agrupació Astronòmica de Sabadell	1	1
Fundació Institut Ramon Muntaner	2	1

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Fundació Privada dels Centres d'Estudi de Parla Catalana	1	1
Associació Catalana de Museòlegs	1	1
Terracota, Centre d'Interpretació de la Terrissa de la Galera	1	1
Centre Estudis Planer	1	1
Ajuntament d'Ampostà	1	1
Associació cultural la Rafal d'Alcanar	1	1
Taula Cultural Terres de l'Ebre	1	1
SSTT Drets Socials	1	1
Consorti normalització lingüística	1	1
Ajuntament de la Ràpita	2	1
CatSalut Terres de l'Ebre	1	1
CERE	1	1
Federació d'Ateneus de Catalunya	1	1
Dept. Igualtat i feminisme de Terres de l'Ebre	1	1
Ajuntament de Sant Quirze del Vallès	1	1
Ajuntament de Tortosa	1	1
Total	20*	18

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 11. Llistat d'entitats participants de Tarragona

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Associació de Músics de Tarragona	1	1
Camerata XXI Fundació Privada	1	1
Rambla Management		1
Associació Cultural Arxiu i Memòria de Mont-roig	1	1
Òmnium Cultural	1	1
Ball de Diables de Tarragona	1	1
Esbart Santa Tecla de Tarragona	1	1
Ajuntament de Tarragona	2	1
Col·lectiu informal d'art contemporani (bigòrnies)	1	1
Col·lectiu de teatre (Zona Zàlata)	1	1
Club de Pensionistes de la Casa del Mar de Tarragona	1	1
APELLC	1	1

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Veus de Dona a Tarragona	1	1
Institut Municipal Reus Cultura	1	1
Centre d'Estudis Mont-rogens	2	1
Colla diables Foc i Gresca	1	1
Circ de les musaranyes	1	1
SSTT Tarragona	1	1
Total	19*	17

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 12. Llistat d'entitats participants de la sessió de Girona

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Associació de persones amb discapacitat	1	1
Associació comerç Girona Sud	1	1
Museu d'Art de Girona	1	1
Consell gent gran del Gironès	1	1
Casa Cultura de Girona	1	1
Girona Immortal	1	1
Associació gestió integral serveis socioculturals Idea SI	1	1
Idària SCCI	1	1
Amica de la UNESCO Girona	1	1
Associació Con Arte Internacional	1	1
Teatre de Lloret	1	1
Total	11	11

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 13. Llistat d'entitats participants de la sessió de Barcelona

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Plàudite Teatre. Espai d'Arts Escèniques.	1	1
Associació Cultural Plataforma Odeon	1	1
Ajuntament de Terrassa	1	1
Acadèmia Catalana de la Música	2	1
Societat de Blues de Barcelona (SBB)	1	1
Musicat	1	1
PAF (Productors i Assoc. De Fonogrames) i Discmedi, SA	1	1
Federació Catalana de Cineclubs	1	1
Federació ACAPPS de Famílies i Persones amb Sordesa	1	1

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Associació de Professionals de la Gestió de Catalunya (APGCC)	1	1
Centre de Documentació	1	1
Museu de Ciències Naturals	1	1
Ateneu Municipal de Rubí	1	1
Lluïsos de Gràcia	1	1
Total	15*	14

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 14. Llistat d'entitats participants de la sessió de Vilafranca i el Penedès

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Ajuntament de Vilafranca del Penedès	2	1
Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles	1	1
Ass. de professionals de la gestió de Catalunya (APGCC)	1	1
Ajuntament de Font-rubí	1	1
Federació de cineclubs	1	1
Casal Societat La Principal	1	1
Societat La Lliga de Capellades	1	1
Grup teatre Pirandó	1	1
Òmnium Cultural	1	1
GATAP	1	1
Total	11*	10

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

Taula 15. Llistat d'entitats participants de la sessió de Terrassa

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Agrupació Folklorica Amunt i Crits	1	1
Amics de les arts	1	1
Associació bastoners de Terrassa	1	1
Dones visuals	1	1
Ballet contemporani de Catalunya	1	1
Abacus	1	1
Ajuntament de Terrassa	7	1

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Associació de cultura contemporània de Terrassa	1	1
Projecte Virals	1	1
Acadèmia Catalana de la Música	1	1
FESOCA	2	1
Ateneu Terrassenc	2	1
Associació Niu d'Arts, Associació PAM Teatre i Bastoners de Terrassa	1	1
Federació d'Ateneus de Catalunya	1	1
Institut Torre del Palau	1	1
Institut del Teatre	1	1
Ateneu Candela	1	1
The Filmañers Cooperative NYC	1	1
Ass. Cultural Andaluza - Amigos de la Santacruz de Canjayar	1	1
AV barri universitari cementiri vell	1	1
Total	28*	20

Font: Formulari d'inscripció al portal Participa i inscripció presencial

*Hi ha persones que formen part de més d'una entitat.

4. Aportacions i resultats dels debats

Les aportacions recollides durant tot el procés es presenten estructurades en els 4 primers eixos de debat, agrupant les aportacions per grans conceptes o categories, menys aquelles residuals, que seran agrupades sota el títol d'"altres". Es prestaran les diagnosi i propostes fetes de cada un dels eixos, indicant el grau d'acord i els matisos existents.

A continuació es presenten les aportacions per àmbits de treball (en línia amb les categories proposades al procés del portal participa.gencat.cat).

Eixos:

1. El marc que garanteixi la **lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania** a la vida, béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a les persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a participar en la governança de la cultura.
2. Reforçar la **protecció i garantir els drets de les persones que treballen** en el sector cultural a Catalunya.
3. Ordenar el **sistema cultural de Catalunya** per posar-lo al servei d'aquests drets.
4. Garantir el correcte **finançament** del sistema cultural

A cada una de les diagnosi i propostes recollides a continuació s'indica a quina de les sessions es va debatre el tema que s'exposa. La nomenclatura seguida és la que s'indica a la taula 1, apartat 3.1 (S1, S2, etc.). Aquelles aportacions que han sigut fetes a través del portal Participa se'ls assigna la lletra O, provinent de la paraula "online".

Sessions	Nomenclatura abreviada
Granollers	Sessió 1 (S1)
Manresa	Sessió 2 (S2)
Tremp	Sessió 3 (S3)
Lleida	Sessió 4 (S4)
Tortosa	Sessió 5 (S5)
Tarragona	Sessió 6 (S6)
Girona	Sessió 7 (S7)
Barcelona	Sessió 8 (S8)
Vilafranca del Penedès	Sessió 9 (S9)
Terrassa	Sessió 10 (S10)
On-line (web)	Aportació (O)

4.1 Eix 1 - Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals

Es parteix d'una base d'igualtat i no discriminació, en què cal regular el dret a la participació cultural en la nova Llei de Drets Culturals. Es planteja recollir diagnosi i propostes sobre el marc que

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

garanteixi la lliure participació, la creació i l'accés de tota la ciutadania a la vida cultural, als béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a aquelles persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a tothom de participar en la governança de la cultura.

4.1.1 Diagnosi

1. Definició del concepte "cultura" de manera àmplia a la Llei (S1, S3, S4, S5, S7, S8, S9, S10, O)

Majoritàriament s'assenyala que cal definir "cultura" de manera àmplia i inclusiva, incloent la cultura institucionalitzada/administrada, la cultura popular, la cultura de base, la cultura familiar, les cultures no hegemòniques/no majoritàries, l'emergent cultura digital, totes les branques de la cultura (teatre, dansa, etc.)... Es remarca en diverses sessions la manca de reconeixement de la cultura popular i la necessitat de posar-la en valor com a element essencial del concepte "cultura". En relació a la consideració de cultures no hegemòniques, certes veus remarquen la necessitat de reconèixer-les, però a la vegada protegir la cultura catalana, sent la protecció de la llengua un dels elements principals. En relació a la cultura catalana, es fa especial èmfasi en una de les sessions en la necessitat de protegir la música catalana, posant atenció a la seva poca divulgació i a la manca d'un tractament equitatiu als mitjans.

S'indica que aquest ampli concepte de cultura també crea la necessitat que la Llei plantegi mesures adaptades a cada una de les tipologies, ja que les problemàtiques d'unes i altres no són les mateixes. A mode d'exemple s'indica que la música és molt més accessible que el teatre, i que conseqüentment els problemes de la seva accessibilitat s'hauran d'abordar des de perspectives diferents.

S'identifica la necessitat d'entendre la cultura des d'una vessant col·lectiva i no només individual; la necessitat d'educar en el fet que tothom és portador de cultura; la necessitat d'entendre els drets culturals de manera connectada a la resta de drets i realitats, la cultura com a element transversal; la necessitat de reforçar el vincle entre l'alta cultura i la baixa cultura; i la necessitat d'entendre la cultura com a eina que permet que les persones es puguin relacionar. No existeix consens sobre si la cultura ha de ser definida com a bé de consum o no.

Algunes persones consideren que la cultura es percep com a elitista. Altres veus indiquen, però, que depèn molt de com es conceptualitzi la cultura. Si es concep de forma àmplia, no necessàriament és elitista i exclusiva.

En dues de les aportacions online es remarca la necessitat de definir "cultura" de manera menys nacional-identitària. A aquestes aportacions s'hi han adherit un total de 4 persones. Lligat a aquest últim punt, en una sessió presencial s'indica que parlar d'identitats culturals és classificatori, ja que es crea un discurs hegemònic i homogeneïtzador. És perillós entendre la cultura des d'una sectorització d'identitat. També s'indica que conceptualitzar la cultura com a instrument per a la creació d'identitat nacional frena la defensa dels drets culturals. En la mateixa línia, s'indica que tota la cultura que es fa a Catalunya hauria de ser considerada cultura del territori. No s'arriba a cap conclusió al respecte.

Lligat a la necessitat d'ampliar el concepte de cultura, en diverses sessions s'indica que cal un canvi de paradigma i començar a valorar la cultura en altres termes dels que s'utilitzen actualment:

- En primer lloc, en dues sessions s'indica que l'èxit de la cultura es valora segons el nombre de persones que la consumeixen o segons el benefici que genera i que cal canviar de paradigma. A mode d'exemple, cada any s'acull el festival Sonar a Barcelona. Es considera que se'ls fa un tracte de favor perquè es quedin a la ciutat atenent al benefici econòmic que hi aporten.
- En segon lloc, s'apunta que cal deixar de valorar la cultura només en la seva vessant professionalitzada, en el sentit que cal que es valori la cultura com a una forma més de gaudi. A mode d'exemple, s'indica que, si una persona toca un instrument però no s'hi vol dedicar professionalment, no s'entén perquè hi està dedicant temps, mentre que si una persona juga a un esport per gaudi i salut, no es qüestiona el temps invertit.

2. Definició del concepte "accés a la cultura" (S1, S7)

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

S'assenyala que "accés a la cultura" ha de voler dir accés a tota la cadena cultural i no només a l'oferta cultural (al consum). Exemple: accés a la informació cultural, accés a la creació cultural, accés a viure de la cultura. Aquest és un debat que apareix en dues sessions i que genera consens.

3. Barreres d'accés a la cultura (S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10)

En una de les sessions es proposa classificar les desigualtats en "materials" (econòmiques, de territori, de comunicació, relacionades amb la diversitat funcional etc.) i "immaterials" (relacionades amb l'educació/alfabetització cultural).

A continuació s'indiquen les barreres identificades:

3.1. Manca d'interès en la cultura (S1, S3, S4, S5, S7, S9, S10)

En la majoria de sessions s'indica que hi ha manca d'interès en la cultura per part de la ciutadania, fet que s'entén com a barrera d'accés. Algunes participants indiquen que aquest fet es deu a que:

- L'oferta cultural no és atractiva;
- La cultura no és una necessitat prioritària (aspecte desenvolupat a la diagnosi 7 de l'eix 1);
- La cultura no es valora suficientment;
- Desconeixement de les activitats culturals que la ciutadania té a prop;
- La cultura moltes vegades es percep com a elitista;
- Manca d'educació cultural a les escoles (aspecte desenvolupat a la diagnosi 3.7 de l'eix 1);
- Manca de representativitat de certs col·lectius al sector cultural. Aquest fet contribueix a la manca d'interès de les persones que els componen (aspecte desenvolupat a la diagnosi 4 de l'eix 1);
- Manca de coneixement sobre els beneficis personals i col·lectius de la cultura;
- Manca de transmissió familiar sobre la importància de la cultura. Es debat sobre el poder que pot tenir la llei sobre les famílies, i s'arriba a la conclusió que és molt poca, motiu pel qual cal influir en els espais en què la llei sí que té influència, que són les escoles;
- Precarietat laboral (aspecte desenvolupat a la diagnosi 3.1 de l'Eix 2)
- Barrera psicològica de la ciutadania.

S'indica que no s'ha d'esperar que la gent vagi a la cultura, si no que la cultura s'ha de portar a la gent. Ha d'existir interès per part de les Administracions Públiques i dels establiments culturals en arribar als col·lectius que normalment no estan interessats en la cultura. Cal un bon acompanyament cultural. Per exemple, cal preguntar al jovent què els interessa.

Es debat en diverses sessions la manca d'interès d'un col·lectiu en concret: el jovent. S'assenyala que manca formació cultural a les escoles (aspecte desenvolupat a la diagnosi 5 de l'eix 1) Algunes veus alerten que no es pot generalitzar l'afirmació que "al jovent no li interessa la cultura", ja que depèn de la branca de la cultura de què es parli.

3.2. Barreres idiomàtiques (S7, S8, S9, O)

Algunes veus indiquen que l'idioma és una barrera d'accés a la cultura, destacant que el 80% de la política cultural és en català, i que alguns materials relacionats amb cultura no estan traduïts a suficients llengües. No hi ha acord en el plantejament.

L'aportació al portal Participa sobre aquest assumpte apunta que la cultura hauria de ser accessible en les tres llengües de Catalunya: català, castellà i aranès. En concret, s'indica que aquest procés participatiu hauria d'oferir-se en aquestes tres llengües. Finalment, s'assenyala la necessitat que el Departament de Cultura revisi l'enfocament que fa de la cultura com a bé essencial amb l'objectiu d'ampliar-lo.

3.3. Barreres econòmiques (S1, S3, S4, S5, S6, S7, S9, S10)

Existeixen opinions dividides sobre si existeix una barrera econòmica d'accés a la cultura. Certes participants indiquen que la visió àmplia del concepte cultura i la gratuïtat de molts esdeveniments culturals eliminen aquesta barrera. Altres persones consideren que el simple fet de pagar una entrada, per baix que sigui el preu, constitueix una barrera econòmica d'accés a la cultura.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Es genera el debat en diverses sessions sobre si la gratuïtat de la cultura la devalua. No s'arriba a cap conclusió al respecte.

Tampoc existeix consens sobre el fet que les barreres econòmiques siguin l'únic motiu pel qual les persones amb rendes més baixes no consumeixin cultura, ja que algunes veus indiquen que també hi ha un factor de manca d'educació cultural i de manca de temps i de prioritats per a activitats no productives. Això s'entrellaça amb el fet que la cultura no es percep com a element essencial (aspecte desenvolupat a la diagnosi 7 de l'eix 1). S'indica que la solució seria que es plantegés la cultura amb perspectiva social.

No s'arriba al conclusió que la gratuïtat de la cultura sigui la solució a la barrera d'accés a la cultura per raons econòmiques.

S'apunta també que les barreres d'accés a la cultura per raons econòmiques són majors per a les persones amb discapacitat (aspecte desenvolupat a la diagnosi 3.4 de l'eix 1).

3.4. Barreres relacionades al col·lectiu de persones amb diversitat funcional (S2, S3, S7, S8, O)

En relació a les *barreres físiques*, es destaca que si bé s'ha millorat en els últims anys, encara a dia d'avui hi ha problemes d'accessibilitat. Exemple: rampes impracticables, seients del cine on és molt incòmode veure la pel·lícula per a persones amb cadires de rodes, poques pel·lícules subtítulades per a què les persones sordes puguin anar al cine, poques obres de teatre amb interpretació de llengua de signes. S'indica que a Girona, si bé hi ha espais culturals que han adaptat el seu interior per a què les persones amb discapacitat puguin accedir-hi, arribar-hi des de l'exterior és impossible, no és accessible. S'assenyala que per a eliminar aquesta barrera es requereix voluntat administrativa.

En la mateixa línia, s'indica que hi ha finançament per adaptar els equipaments, i alguns d'ells ho estan, però les persones treballadores no estan formades per utilitzar les seves potencialitats.

Com ja s'ha comentat anteriorment, les barreres d'accés a la cultura per *raons econòmiques* són majors per a les persones amb discapacitat. En aquest sentit s'assenyala que si bé en diversos espais les persones amb discapacitat ja hi poden accedir físicament (rampes, etc.), per a fer-ho han de pagar un preu superior. Es comenta que per a eliminar aquesta barrera es requereix voluntat administrativa. Per exemple, en determinats espais culturals les úniques entrades disponibles per a persones amb discapacitat són les de platea, que són molt més cares. Un altre exemple, en certs espais, les persones acompanyants de persones amb discapacitat que necessiten aquesta figura, han de pagar l'entrada, a part de l'entrada de la persona a la que acompanyen.

En concret, una aportació online de la Federació de Persones Sordes a Catalunya indica que les desigualtats i discriminacions que pateixen les persones sordcegues al sector cultural són majors que les que pateixen les persones que no ho són.

3.5. Manca de temps (S1, S4, S5)

En determinades sessions es comparteix que la manca de temps de la ciutadania (feina, càrregues familiars, etc.) dificulta l'accés a la cultura. En aquelles sessions en què es parla d'aquest tema, s'hi està d'acord.

3.6. Barreres territorials (S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10)

S'indica que cal que la futura llei de drets culturals tingui en compte la perspectiva territorial de la cultura, ja que l'ecosistema cultural no és el mateix a l'àrea metropolitana de Barcelona que al Pirineu, per exemple. La perspectiva territorial de la cultura suposa posar en valor les iniciatives culturals que es creen als propis territoris. Des de l'àmbit rural es vol posar en valor la cultura que es fa als teatres comarcals.

S'assenyala que manca enxarxament entre les diverses iniciatives culturals, sobretot en aquells territoris no metropolitans.

Es remarca també la dificultat d'accés a certa cultura més *mainstream* per part de persones que no viuen en ciutats. En diverses sessions se subratlla la forta centralització de la cultura a Barcelona. Moltes de les ofertes culturals més comercials no arriben als pobles i moltes persones tenen dificultat per a desplaçar-se fins a les ciutats i gaudir-ne. Manca transport públic i moltes persones s'han de desplaçar amb el seu vehicle privat. Aquest fet es percep com una gran barrera.

Es remarca la importància del teixit associatiu als pobles, i la necessitat de promoure'l.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

S'assenyala que hi ha un desequilibri territorial d'equipaments culturals. S'indica que, de la mateixa manera que la llei de biblioteques estableix la quantitat de biblioteques per territori, també hauria de ser així amb els equipaments culturals. No genera consens, ja que certes persones consideren que no es tracta d'un problema de manca d'espais, si no de manca de programació cultural, és a dir, d'una manca d'explotació dels espais ja existents.

En concret, a la sessió de Barcelona s'indica que l'ecosistema cultural a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és molt concret, i es remarca que existeix una gran desigualtat en el repartiment de determinats espais culturals. Hi ha acord i es posa l'exemple que hi ha certs barris que tenen equipaments culturals però no tenen galeries d'art. Es considera que les polítiques culturals o programació cultural a l'àrea metropolitana de Barcelona tenen una dimensió de ciutat, o de comunitat autònoma, no tant de barri. També s'indica que a l'AMB hi ha molts equipaments públics però pocs espais per a les associacions. Les entitats necessiten els locals per a desenvolupar-se. S'apunta també que existeix una distribució desigual d'associacions culturals als diversos barris de Barcelona. S'indica que a l'AMB existeixen múltiples equipaments públics, privats, molts d'ells centres cívics de barri que poden oferir infinitat d'activitats diferents, però que són infrautilitzats. No es genera debat al respecte.

3.7. Manca d'educació cultural (S1, S2, S4, S8, S10)

El paper de l'educació cultural és un tema que ha sortit a moltes de les sessions, i es percep com un dels elements essencials per a fomentar l'interès en la cultura i que esdevingui un element central de la vida de les persones. Es considera que els centres i les comunitats educatives són un gran eix vertebrador de la cultura, que permetria no només aprendre sinó viure-la. De fet, es comenta que l'escola hauria de percebre com el primer centre de creació i difusió cultural. Tot i això es remarca que ha d'anar acompanyada d'altres mesures.

En la mateixa línia algunes veus assenyalen que actualment hi ha molt poca presència de la música i les arts en el currículum escolar (les arts plàstiques només són obligatòries fins al segon any d'ESO). També que existeixen pocs especialistes d'arts plàstiques a primària. No es treballa prou de manera coordinada per a potenciar el binomi Educació-Cultura en el desplegament de polítiques culturals.

En diverses sessions es remarquen els valors que la cultura aporta a les persones, tant per la vida quotidiana com per l'àmbit laboral. S'indica, però, que en el sistema actual, aquests valors no es perceben com a elements essencials.

Alguna veu indica que, en relació a l'escola, existeix un desig d'homogeneïtzar més que no pas d'enriquir les identitats culturals.

En una de les sessions es posa de relleu les experiències educatives d'Alemanya, Suïssa o Regne Unit.

3.8. La comunicació cultural deficient (S3, S4, S5, S6, S7, S8, S10)

La problemàtica de la comunicació és transversal en pràcticament la totalitat de les sessions. S'indica que els mitjans de comunicació culturals actuals suposen un entrebanc per al consum cultural ja que només arriben a un públic determinat.

En una sessió es posa de manifest que els mitjans de comunicació catalans no divulguen suficientment la música en català. No es genera consens.

3.9. Bretxa/barrera digital (S1, S7)

S'apunta que actualment molts processos relacionats amb el sector cultural han de fer-se per internet, fet que suposa un greuge per a determinats col·lectius, com el de la gent gran, que no tenen tantes facilitats per utilitzar aquesta eina. Aquest fet suposa que alguns col·lectius no tinguin accés a la informació cultural. Es remarca que aquest fet és constitutiu de violència institucional.

4. Manca de representativitat de determinats col·lectius i cultures no hegemòniques (S1, S4, S5, S7, S8, S10)

En diverses sessions es comenta que les persones implicades en el sector cultural (creadores, productores, consumidores) no reflecteixen la composició de la població. En aquest sentit, s'indica que la cultura es programa i es dirigeix per a ser consumida per a un sector determinat de la societat.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

La manca de representativitat de certs col·lectius suposa que les persones que els integren no se sentin atretes per la cultura. A mode d'exemple, no hi ha gaires actors/actius racialitzades o persones amb diversitat funcional que actuïn al TNC. Una bona pràctica en aquest sentit és l'espectacle del Rei León, on hi actuen infants i persones racialitzades, fet que genera interès en aquests col·lectius i fa sorgir el pensament de "jo també puc participar en la cultura".

S'indica que la manca de representativitat de certs col·lectius, afegit a la falta d'acompanyament per part de les Administracions Públiques suposa que molts d'ells sentin que no pertanyen al sector cultural.

En concret, es remarca que la programació cultural actual no visibilitza totes les identitats culturals existents. S'indica, a més, que les cultures infrarepresentades, quan es visibilitzen, només ho estan a través de les seves representacions religioses tradicionals i estereotips (ex. festa del xai), i no a través, per exemple, de les seves expressions més contemporànies (ex. lectura d'un llibre actual).

També es destaca que els col·lectius de persones migrades i racialitzades no estan representats en posicions de presa de decisions. S'indica que el sistema impedeix que determinades persones accedeixin a posicions de poder del sector cultural (per exemple, perquè no poden tenir la nacionalitat espanyola), i aquest fet suposa que manqui representativitat d'aquests col·lectius. És un problema que s'identifica en els claustres de docents a les escoles i en les persones programadores culturals, entre d'altres.

5. Manca d'interès en la cultura per part del jovent (S1, S3, S8, S9)

Hi ha la percepció generalitzada que al jovent no li interessa la cultura i que és molt difícil que hi participi. Certes veus no hi estan d'acord.

Es destaca que el jovent no consumeix cultura perquè els mitjans de comunicació utilitzats pel sector no són els adequats. Hi ha diferents aportacions i acord en el fet que cal buscar canals, llenguatges i mecanismes que engresquin al jovent a participar i a crear cultura. En aquest sentit, es destaquen dues bones pràctiques que atrauen els joves: la batalla de "gallos" i els pressupostos participatius.

Com ja s'ha indicat anteriorment, algunes veus alerten que no es pot generalitzar l'afirmació que "al jovent no li interessa la cultura", ja que depèn de la branca de la cultura de què es parli. Per exemple, el jovent és un dels col·lectius que més música o materials audiovisuals consumeix. En aquest sentit es crida a repensar què és "accedir a la cultura", ja que no és únicament entrar a museus. S'indica que la manca d'interès d'aquest col·lectiu es tradueix en una manca de relleu generacional a les associacions culturals.

S'indica que el preu de la cultura pot ser una barrera d'accés a la cultura pel jovent. No es genera consens al respecte.

S'assenyala que des de les Administracions Públiques no es promou suficientment el contacte entre les joves/adolescents i el món cultural. S'indica que des de les Administracions Públiques s'hauria de fer un acompanyament cultural al jovent. Es posa de manifest que a nivell de normatives, l'històric i l'educació no ha fomentat una vinculació cultural de joves: la llei d'espectacles públics (2009) impedia que els menors de 16 anys entressin a sales de concerts, encara que fos acompanyats d'un tutor legal i que demostrassin que eren estudiants de música. Mentre que sí que podien entrar a places de toros, a combats de boxa i lluita lliure. Aquestes prohibicions han canviat afortunadament, tot i que ha quedat latent la desvinculació de joves i adolescents amb els espais de creació artística i cultural.

6. Manca de col·laboració i comunicació entre les administracions públiques i les entitats de base (S5, S7, S8)

Manca connexió entre aquests dos actors. S'indica que molt poques vegades l'Administració treballa amb les entitats del territori.

També s'assenyala que moltes vegades l'Administració ocupa l'espai del teixit associatiu. Es posa d'exemple com a bona pràctica, la Festa Major de Granollers, que encara està organitzada majoritàriament per les colles de cultura popular.

Altrament es destaca que majoritàriament des de les administracions públiques es promou una cultura molt cosmopolita, i no la cultura feta des dels col·lectius de base. S'està majoritàriament d'acord amb aquesta diagnosi, però es remarca que és difícil trobar un equilibri ja que molt públic que consumeix cultura busca aquella cosmopolita.

7. La cultura com a element no essencial (S4, S7, S5, S6, S8, S9, S10)

Majoritàriament es fa la diagnosi que no es percep la cultura com a dret essencial i estructural de les persones i les societats. Es percep la cultura com un conjunt de polítiques públiques residuals,

secundàries, innecessàries. Majoritàriament s'arriba a la conclusió que es deu a la manca d'educació cultural i al fet que existeixen necessitats bàsiques a cobrir de manera prioritària abans d'accedir a la cultura. Per exemple, la població es preocuparà abans de pagar el lloguer o l'alimentació que no pas de consumir cultura.

8. Manca de participació ciutadana en el sector cultural (S2, S5, S8, S9, S10)

En la majoria de sessions s'està d'acord amb aquesta afirmació. Manca de participació de la ciutadania en la definició de programes i polítiques culturals. S'indica que no existeixen els elements per a participar en aquest sector, i que, quan hi són, la ciutadania no se sent interpel·lada a fer-ho. S'hi està d'acord. Se segueix assenyalant que és clau que hi hagi un retorn per part de les administracions públiques quan la ciutadania participa, ja que de no ser així es genera frustració en la població.

La manca de participació de la ciutadania en el sector cultural s'exemplifica, en diverses sessions, posant de relleu la poca participació en aquest procés participatiu, o amb el fet que diverses persones manifesten que aquesta és la primera vegada que participen al sector cultural.

S'afegeix que també cal respectar qui no vol participar i/o consumir. Cal apropar-se a la cultura voluntàriament.

9. Sobreprogramació cultural (S4, S7, S9)

Aquest assumpte apareix en diverses sessions i s'hi està majoritàriament d'acord. S'indica que això suposa que els espectacles culturals es contraprogramin entre sí. S'assenyala que l'existència de la televisió o la ràdio a la carta n'és un exemple. Aquets fet fa que l'oferta sigui inabastable.

10. La importància del voluntariat cultural (S2, S6, S5, S9, S7)

En diverses sessions es remarca la importància del voluntariat cultural com a element central a Catalunya i la necessitat de fer un bon acompanyament a aquestes persones. També se subratlla la importància del voluntariat cultural per a les persones de la tercera edat.

En concret, es destaca la importància del voluntariat cultural en els pobles i el fet que estan patint un canvi generacional (exemple: abans s'ajuntaven els joves al voltant de la parròquia i es feien activitats culturals. Ara s'ha perdut això i caldria recuperar-ho, sent l'escola una via de recuperació). Hi ha altres comentaris que apunten que està disminuint la participació en el voluntariat i que està en vies de transformació cap a la professionalització del sector. Hi ha molt consens en la transformació cultural i en la nova manera de consumir cultura, tot i que algunes persones participants no estan d'acord en que s'està perdent el voluntariat. Algunes veus estan en desacord amb el fet que es professionalitzi el voluntariat cultural.

11. Problemàtiques i potencialitats de l'ús d'espais públics per a finalitats culturals

11.1. L'ús d'espais públics i entitats locals per dinamitzar actes culturals facilita l'accés (S5)

La cultura de proximitat, local i amb espais no formals (places, carrers, etc.) genera més atracció i facilitat perquè la gent se la faci seva, tant a nivell de participació com creació.

11.2. Existeixen pocs equipaments públics especialitzats per a la creació artística (S10)

S'indica que existeixen molts espais públics generalistes i poc d'especialitzats per a la creació artística. Aquest fet suposa que la ciutadania no compti amb els centres municipals per desenvolupar les seves activitats artístiques.

11.3. Dificultats per disposar d'espais (S8, S10)

S'assenyala que existeixen pocs espais culturals per a les entitats. Una veu també indica que aquells que estan disponibles tenen unes condicions econòmiques que són inassolibles. Es remarca que els Ajuntaments haurien de solucionar la problemàtica econòmica.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

11.4. Els espais culturals i teatres experimenten una situació límit que dificulta el dret a la cultura (S8)

Els pressupostos per a programar activitats culturals en espais cada cop són més elevats (per l'augment de l'energia i altres despeses fixes), mentre que els teatres no s'omplen. Els espais necessiten programar més per cobrir despeses si no s'omple. I per altra banda es comenta que no s'està arribant a allò que la gent vol consumir, a causa queque la gent s'ha desconectat de la cultura, especialment després de la pandèmia. S'hi està majoritàriament d'acord.

4.1.2 Propostes

1. Definició del concepte "cultura" de manera àmplia a la llei (S1, S3, S4, S5, S7, S8, S9, O)

Remissió a les aportacions del mateix títol. Es tracta d'una diagnosi-proposta.

2. Promoció de la co-creació, co-programació i co-producció (S1, S5, S7, S8, S10)

Es tracta d'una proposta que ha aparegut en diverses sessions com a mesura per fomentar l'interès en la ciutadania i per promoure que els col·lectius que no acostumen a assistir als espectacles culturals programats participin. Existeix un ampli consens respecte la proposta. Aquesta pràctica ja s'implementa en diversos territoris. A mode d'exemple, a Granollers s'ha co-programat amb els joves del territori la cartellera d'un cinema i ha donat bons resultats.

En una sessió s'assenyala que no és realista que tota la programació sigui participativa tenint en compte que els tempos de la programació cultural no s'adeqüen als tempos de la ciutadania, però sí que seria realista que una part ho fos.

3. Replantejament de la comunicació cultural (S1, S2, S3, S5, S6, S8, S10, O)

Aquesta proposta ha estat transversal en pràcticament totes les sessions participatives. Principalment es preveu com a mesura per arribar a col·lectius que actualment no estan implicats en el sector cultural, com el jovent o col·lectiu de persones migrades.

S'identifica la necessitat de simplificar, coordinar i homogeneïtzar la comunicació cultural.

En moltes sessions es plantegen les xarxes socials (XXSS) com a canal a través del qual comunicar cultura. Aquest punt genera bastant consens, però algunes veus consideren que no és el canal adequat per fer difusió, ja que hi ha molta informació, fins i tot hi ha sobresaturació.

S'indica que, tot i que efectivament cal buscar noves formes innovadores d'arribar a la gent, no s'ha de caure en models que només busquin cridar l'atenció. S'exposa l'exemple d'ARCO, en què, el que més va cridar l'atenció va ser un senyor que orinava en una torreta.

Es genera el debat sobre si els Ajuntaments haurien de centralitzar la comunicació d'esdeveniments culturals del territori. S'indica que els Ajuntaments, com a ens públics i paraigües de poblacions del territori, podrien fer la funció de difusors, d'altaveus de la cultura al territori. No hi ha consens sobre aquest aspecte, diverses persones consideren que la comunicació i difusió no ha de ser únicament tasca dels Ajuntaments.

Una de les aportacions online indica que cal que la comunicació cultural sigui en català, castellà i aranès. Aquesta aportació té 4 adhesions.

Es proposa en concret:

- Establir estructures culturals permanents de difusió.
- Per a arribar a les persones joves, utilitzar els canals que utilitzen, com Tik-tok o Instagram.
- Crear mercats virtuals de cultura per conèixer l'oferta cultural del territori, com a espai d'intercanvi d'iniciatives culturals.
- Donar suport en comunicació a les entitats petites. S'indica que existeix programació cultural per part de moltes entitats però que aquesta no és coneguda perquè no tenen visibilitat.
- Formació en XXSS i eines digital i interacció entre les diferents expressions culturals

4. Aplicació de la mirada interseccional (S3, S8, S10)

Es proposa treballar per a facilitar la vivència de la cultura i fomentar l'esperit crític, contribuint d'aquesta manera a assolir drets bàsics. Es demana un esforç a la mirada interseccional, no aïllar sectors o àmbits (social, sanitari, educatiu, cultura,...) sinó fomentar el treball conjunt, en xarxa i coordinat, per incorporar totes les mirades i identitats, tenint en compte privilegis i dificultats. No es

debat amb profunditat, però es genera acord. Com a mesura concreta, en una de les sessions es proposa fomentar projectes intergeneracionals.

5. Aplicació de la perspectiva territorial (S2, S3, S4, S6, S7, S8)

S'indica que no es pot concebre de la mateixa manera el sector cultural a l'Àrea metropolitana de Barcelona, que a les comarques de la demarcació de Lleida, per exemple.

En aquest sentit, es proposa potenciar la singularitat de cada territori i descentralitzar la cultura i promoure l'enxarxament de les diverses iniciatives culturals dels territoris.

Altrament també es proposa estudiar en profunditat una major i millor distribució territorial dels equipaments i els recursos culturals i que hi hagi equipaments públics als pobles, tot i que no genera consens perquè, una vegada més, sorgeix el dubte sobre si el problema és la manca d'equipaments, o la manca de programació. En concret, a la sessió de Barcelona es proposa promoure el treball conjunt i coordinat per a identificar necessitats i dissenyar projectes d'usos dels equipaments infrautilitzats de Barcelona.

Es plantegen altres propostes:

- Facilitar l'accés a través del transport públic, remarcant la necessitat de transport públic nocturn. Es posa l'exemple de les dificultats d'anar al Festival de Música Viva de Vic en transport públic des de Barcelona, ja que no hi ha trens que s'ajustin a l'horari de la programació.
- Promoure més la itinerància per comarques d'algunes programacions, per evitar els desplaçament.

6. Aplicació de la perspectiva de diversitat funcional i intel·lectual (S3, S7, S8, S10, O)

Aquest tema ha sortit sobretot en aquelles sessions en què hi havia representants del col·lectiu de persones amb diversitat funcional. Existeix consens sobre el fet que el sector cultural ha de replantejar la seva relació amb els col·lectius de persones amb sordesa, ceguera, discapacitat intel·lectual i de desenvolupament, i d'altres.

Es proposa:

- Utilització de l'aplicació MUSA per part de tots els equipaments culturals. MUSA és una aplicació que permet avaluar l'accessibilitat dels espais culturals. La seva utilització generalitzada permetria identificar la manca d'accessibilitat dels espais culturals i poder-los adaptar.
- Assegurar l'entrada gratuïta a esdeveniments culturals de les persones acompanyants de persones amb discapacitat. S'indica que hi ha determinades persones amb discapacitat que requereixen una persona que les acompanyi, sense les quals no poden accedir a cap servei cultural. Assegurar la gratuïtat de la seva entrada permet que les persones amb discapacitat accedeixin a la cultura.
- Adaptar els museus per a persones amb dificultats visuals i auditives.
- Complir la llei d'accessibilitat en relació al sector cultural. S'indica que no s'està complint del tot ni de manera correcta. S'indica que actualment només s'està procurant que es resolguin algunes barreres físiques, i no s'està abordant la problemàtica de les barreres econòmiques. Les AAPP han de promoure que es compleixin tots els requisits d'accessibilitat dels equipaments públics.
- Programació cultural amb especificitats de les persones amb diversitat funcional. S'indica que no es tracta que es facin espectacles *ad hoc* per a elles, sinó que en la pròpia programació se les contempli com a realitat.
- Formar al personal del sector cultural en les necessitats del col·lectiu de persones amb diversitat funcional. Ex: s'ha de formar el personal dels teatres respecte les necessitats de les persones amb sordesa.
- En relació a les persones sordcegues s'indica:
 - La regulació del sector cultural ha d'estar en sintonia amb la normativa sobre accessibilitat i drets lingüístics i culturals de les persones sordes que utilitzen la llengua de signes catalana (LSC).
 - La regulació ha de garantir l'exercici dels drets lingüístics i culturals de les persones sordes que utilitzen la LSC en l'àmbit cultural: dret a la identitat cultural i lingüística de les persones sordes; dret d'accés a la cultura i a la informació cultural en termes

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

d'igualtat respecte de la ciutadania en general; dret d'expressió, producció i difusió de continguts propis de la idiosincràsia i cultura sorda catalana.

- Establir un marc legal que garanteixi la lliure participació, creació i accés de les persones sordes a la vida cultural, als béns, productes i pràctiques per mitjà de continguts en LSC, de serveis d'interpretació en LSC, de subtitulació i d'altres formats que facilitin la comprensió i l'accés en igualtat de condicions.
- La LSC ha de tenir presència com a llengua a part del català, el castellà i l'aranès. Els usuaris de la LSC han de poder exercir els seus drets lingüístics en LSC.

7. Mesures per promoure la representació de col·lectius infrarepresentats (S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10)

Aquesta mesura està estretament lligada amb la proposta titulada "Promoure la co-creació i co-programació al sector cultural".

Es proposa:

- Promoure i reforçar la comunicació entre les administracions públiques i els col·lectius infrarepresentats amb l'objectiu de generar una oferta cultural que prevegi els seus interessos i possibilitats.
- Implementar un sistema de discriminació positiva i de quotes de representació per a col·lectius infrarepresentats. Cal fer una programació cultural amb mirada social i amb discriminació positiva, que hi hagi una obligació de compliment de ratis. Cal que hi hagi ajudes, subvencions i recursos suficients per afavorir aquestes programacions. Es proposa, en concret, l'obligació de destinar un 2% de l'aforament dels espectacles culturals a persones de col·lectius vulnerabilitzats. No tothom està d'acord en l'establiment de discriminació positiva o quotes.
- Visibilitzar altres pràctiques i fets culturals. Hi ha un ampli acord que cal treballar per visibilitzar altres pràctiques culturals, fomentant així la inclusió i cohesió social. Hi ha algunes aportacions que destaquen que està bé la inclusió però sense anar més enllà, ja que cal respectar els diferents espais culturals sense "forçar" les interconnexions culturals. Altrament, es destaca la necessitat de replantejar la visió cultural des de la perspectiva de gènere. Cal un enfocament de gènere i alhora interseccional.
- Cercar elements comuns entre cultures i programar jornades multiculturals.
- Fomentar la inclusió social/cultura en àmbits quotidians com la cuina, la música, els jocs o l'arquitectura
- Redactar informes perceptius sobre l'accés a la cultura de persones migrades, amb l'objectiu de tenir dades fiables per avaluar la relació entre aquest col·lectiu i el sector cultural.
- Generar espais de conversa amb altres identitats culturals
- Visibilitzar els calendaris culturals de la resta de comunitats. Compartir aquest tipus d'informació permet incorporar-la a l'imaginari col·lectiu, augmentant així la consciència sobre la multiculturalitat.
- Promoure la diversitat dels treballadors del sector cultural. Creadors, programadors, i la resta de treballadors del sector cultural han de ser culturalment diversos per tal que la cultura sigui accessible per a tots els sectors de la societat. Davant l'existència de tantes cultures i tan diverses, s'ha de promoure la representació d'aquelles que no són hegemòniques, i no provar d'integrar-les. Més aviat buscar una mixtura, una fusió, la coconstrucció d'un model nou.
- Incorporar la figura del mediador cultural.

Malgrat l'anterior, es recull un comentari que indica que potser la cultura no ha de ser la responsable de la integració i la disgregació, i la cultura és important però no ha de ser l'última responsable.

8. Mesures per a promoure la proximitat de la cultura (S3, S5, S6, S8, S9)

S'indica que la cultura cal fer-la més accessible físicament parlant, per a què les persones la sentin propera i la consumeixin. El fet que la cultura estigui en espais tancats suposa que se senti com a privada i exclusiva. Es proposa portar la cultura a l'aire lliure i a espais virtuals. A mode d'exemple, s'assenyala que es podria portar la cultura a espais quotidians, com l'estació de tren, restaurants, xarxes o promoure l'art al carrer.

S'apunta que cal promoure la cultura Km0 i definir més i millor la programació que s'ofereix als pobles.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Es remarca la necessitat de disposar d'equipaments culturals i de proximitat per a tothom. En aquest sentit, com ja s'ha comentat, es genera el debat sobre si el problema és la manca d'equipaments o la manca de programació en els equipaments ja existent.

Una altra mesura que es proposa és facilitar les expressions culturals espontànies. En relació a aquest punt hi ha acord i es comenta que a Reus hi ha la plaça patacada on abans es feien espectacles espontanis de flamenc i el col·lectiu gitano hi tocava música però l'Ajuntament va posar una barana de ferro i ara no s'hi poden desenvolupar aquestes activitats culturals.

Es proposa que es promogui la dinamització comunitària sociocultural, consistent en apropar-se a les comunitats per fer una diagnosi més propera d'allò que es necessita per poder programar tenint en compte la realitat. S'està programant en base un paradigma pre-pandèmia i això ha canviat. Es valora positivament la proposta, ja que cal generar nous clients apropant la cultura al carrer i els drets culturals han de permetre generar noves mirades, noves iniciatives, pràctiques. S'assenyala que no hi ha programa de cultura als barris i al carrer i que l'administració no està fent accions a l'espai públic, per acostar la cultura al carrer.

Es proposa promoure més espectacles gratuïts al carrer per tal d'afavorir l'interès per la cultura feta des de la base, arrelada als barris.

9. Mesures per promoure la participació ciutadana al sector cultural (S3, S5, S6, S8, S9)

En la majoria de sessions s'indica que cal democratitzar la cultura, en el sentit que cal que la ciutadania participi més. Existeix la percepció que la cultura no només ha de ser consumida sinó que les persones han de tenir un paper actiu i participar en la programació.

Com a propostes concretes s'indica:

- Creació de consells municipals de participació cultural.
- Crear una programació cultural participativa. S'indica que la llei hauria d'establir obligacions i mecanismes en aquest sentit.
- Democratització per generar polítiques culturals més participatives. Les polítiques culturals han de fer-se en base a la participació ciutadana a través de taules i coordinadores municipals, tot implicant el sector cultural per dissenyar les polítiques culturals així com altres agents implicats (per definir les inversions, la creació cultural...). Hi ha bastant acord en la proposta, però no en la concreció i el detall de la mateixa, ja que hi ha diferents visions i aportacions sobre el rol dels equips tècnics, experts, polítics i ciutadania organitzada. Per una banda es destaca el rol i rellevància de la política com a garant de la democràcia i valor de la política i per altra que cal escoltar més a la gent, experts culturals i que cal democratitzar més els ajuntaments.
- Crear espais socioculturals participatius fora dels espais clàssics culturals. Es proposa buscar alternatives creatives per apropar-se a la gent. Cal garantir l'accés a creacions culturals diverses, fer programacions amb col·lectius d'origen divers. Hi ha bastant acord en aquest punt, ja que es considera clau poder arribar a afavorir la participació cultural de forma col·laborativa.
- Establir òrgans de mediació cultural. Es reclama un òrgan de mediació cultural per tal de facilitar a entitats culturals poder intervenir i accedir a la programació cultural. Existeix bastant consens. En aquest sentit també es comenta que caldria revisar els protocols per afavorir la participació cultural.
- Establir taules de treball assembleàries. Cal fomentar taules multidisciplinars de treball amb diferents àmbits i territoris per tal de generar polítiques culturals participades.

10. Mesures per atraure nou públic (S2, S3, S6, S7)

Existeix consens sobre el fet que cal que la cultura arribi a més gent, que arribi a espais on les administracions públiques són més passives.

Es proposa:

- Generar altres espais per connectar amb les persones: treballar al carrer, als barris, art comunitari. Un dels objectius d'aquesta obertura de mirada és que la cultura es percebi com a menys elitista. S'apunten exemples i bones pràctiques molt relacionades amb l'educació: es posa l'exemple de Reus en què les companyies de circ van a les escoles. També a Reus s'assenyala que a l'espai on es fan activitats infantils de festa major, al Mas Iglèsies (una masia cultural), s'ha creat un públic nou i senten que també és per ells.
- Incentivar polítiques d'art comunitari per incentivar nous públics.
- Els equipaments museístics han de reinventar-se per arribar a més gent, tal com ho estan fent les biblioteques, espais que es perceben com a transversals per a tota la població.
- Treballar en xarxa amb la totalitat de col·lectius del territori.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

- Fer un mapa d'interessos de la població que no està vinculada al sector cultural.
- Crear aplicacions per recórrer museus. S'identifica la web "Visitcultura" com a bona pràctica, però se li retreu que només està en 4 idiomes. A més, només serveix per a les exposicions permanents, no per a les temporals.
- Establir un passaport cultural. Aquest passaport cultural s'està utilitzant en algunes escoles del Camp de Tarragona ("Edunautes"). Consisteix en que, cada vegada que es consumeix cultura, s'obté una marca al "passaport" indicant que s'ha fet una determinada activitat cultural.

11. Mesures per abordar les desigualtats d'accés per raons socioeconòmiques (S3, S5, S6, S8, S9)

Es proposen diverses mesures:

- Promoure una relació més estreta i sostinguda entre el Departament de Cultura i el de Serveis Socials.
- Articular un sistema d'ajuts per a què infants i joves de famílies amb renda baixa tinguin accés a la cultura (xecs, incentius econòmics, etc.). Es planteja aquest sistema no només per a beneficiar a infants i joves, sino també per arrossegar les seves famílies cap el sector cultural.
- Gratuïtat de les activitats culturals. Es planteja, però, el debat latent sobre si la gratuïtat de la cultura beneficia o no el sector. En aquesta mateixa línia, es planteja una proposta més acotada consistent en establir dies de visites a museus i equipaments culturals gratuïts. No hi ha acord sobre la proposta plantejada. Es destaca que aquesta gratuïtat també es podria obrir a altres activitats culturals com ara festivals de música, etc. Es comenta que encara que certes activitats culturals fossin gratuïtes hi haurà gent que no hi anirà, i per tant la cultura anirà en decadència. S'afegeix la reflexió que si no es valora la cultura, no es percep com un dret. En canvi, si es valora, es poden fer polítiques actives al respecte.
- Promoure ajudes d'altres departaments de la Generalitat per poder accedir a la cultura. Les ajudes no solament han de ser amb recursos monetaris.
- Fomentar les portes obertes dels espais culturals.

12. Jovent i cultura:

12.1. Promoure l'educació cultural (S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10)

Es tracta d'una mesura que ha sortit a cada una de les sessions. S'identifiquen diversos espais on promoure l'educació cultural: escoles, universitat, cicles formatius.

Existeix consens sobre la necessària vinculació del Departament de Cultura amb el Departament d'Educació. Es fa la reflexió que potser al poder no li interessa que s'eduqui en cultura.

Es destaca que l'escola és un espai vital de creació i de difusió de la cultura (pastorets, gegants, obres de teatre...).

És un espai que genera equitat entre les alumnes, suplint les desigualtats d'accés a la cultura per raons socioeconòmiques. L'educació ha de servir per a donar un coneixement cultural comú entre infants i joves, tenint en compte, també, que no en totes les famílies es transmet cultura (no en totes les famílies existeixen "hàbits culturals"), fet que, de no existir l'educació cultural als centres educatius, suposaria un greuge per a determinats infants. És a dir, les escoles es perceben com a espais claus pel foment i garantia de la cultura per a tothom.

Amb aquesta mesura també es pretén que les escoles promoguin la concepció de la cultura com a element essencial des de la infància, com es percep la salut o l'educació, així com a element identitari.

També es pretén que l'escola generi la consciència que tothom és portador de cultura.

S'indica que l'educació cultural hauria d'incloure tant educar per al consum cultural (pedagogia de l'espectacle) com educar per la creació cultural. Es remarca la importància de la pedagogia de l'espectacle, perquè sense el públic la cultura no està completa.

Es destaca repetidament que educar en la cultura no ha de voler dir posar a disposició d'infants i joves descomptes, promocions, invitacions, etc. L'educació cultural ha de ser sostinguda i transversal.

S'indica que s'hauria de concebre l'escola com a espai per a detectar el talent d'infants i joves.

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

S'assenyala que incloure l'educació cultural a les escoles donaria com a resultat un augment del PIB a l'Estat.

Cal que hi hagi més especialistes d'arts plàstiques als centres educatiu, especialment a primària i que es replantegin les ensenyances plàstiques a l'ESO, que només són obligatòries els dos primers anys

Malgrat tot el que hem exposat, algunes veus indiquen que no es pot sobrecarregar l'escola amb aquesta responsabilitat.

Existeix controvèrsia sobre si limitar l'educació cultural a l'educació obligatòria és adient o no, ja que pot donar la impressió que, una vegada passada l'etapa d'educació obligatòria, ja no es pot accedir a l'educació cultural.

Algunes veus afegeixen que el currículum escolar ja és molt dens com per afegir més continguts, de tal manera que el que es necessitaria seria prioritzar continguts per a què els coneixements culturals poguessin tenir-hi cabuda. Tots els agents de les comunitats educatives han de tenir aquesta mirada i intencionalitat.

Es proposa que en l'educació cultural no només haurien d'actuar els agents educatius, si no que aquests últims s'haurien de coordinar amb aquells altres agents que estan més a prop de joves i col·lectius infrarepresentats.

En una de les sessions es remarca la importància de procurar la protecció de l'alumne que estudia cultura (per exemple, estudiant de l'Institut del Teatre) respecte el professorat.

En diverses sessions també s'apunta a la necessitat d'augmentar el pressupost en educació per a fer possible tot el que s'ha dit.

S'identifica com a bona pràctica:

- L'"educació 360°"
- El Programa Rocking (Terrassa) en que alumnes d'ESO de diversos centres d'alta complexitat experimenten amb instruments musicals. Aquest programa ha permès un increment de la implicació de l'alumnat i una millora substancial del seu rendiment acadèmic.

12.2. Incentivar i promoure la presència de joves i adolescents als espais culturals de creació artística i cultural (S8)

Existeix força acord en què cal apropar la gent jove a aquests espais (sales de concerts, exposicions, festivals,...) des de la infància per tal que coneguin de prop el món de les arts i la creació cultural. Es puntualitza que, si cal, es poden adaptar els espais o les propostes, però no restringir per edat.

12.3. Crear activitats culturals per a la totalitat d'infants i joves en espais de socialització ja existents (S3)

Les activitats destinades a incloure els infants i joves que normalment no participen en la cultura no poden ser destinades només per als infants i joves del col·lectiu en qüestió, si no que han de ser per a la totalitat del jovent. S'indica que moltes vegades les activitats destinades només a un col·lectiu determinat tendeixen a sectoritzar i no a crear un tot. No es genera debat al respecte.

12.4. Promoure l'acompanyament i la informació cultural dirigida a joves (S10)

Aquesta proposta respon a la necessitat de fomentar l'interès dels joves en la cultura. Han de ser participants.

13. Mesures de conciliació familiar per poder consumir i gaudir de la cultura (S4, S5)

Es remarca la necessitat d'adaptar les jornades laborals per tal de tenir temps per gaudir de la cultura. És una mesura proposada en un parell de sessions.

14. Mesures que vinculin la cultura i la salut (S2, S5, S7)

Aquesta proposta apareix en dues sessions. Es destaca que la cultura és terapèutica, ja que genera vincles socials i permet treballar aspectes de la salut que no es poden treballar d'altres maneres. Hi ha entitats de Terres de l'Ebre i de la zona de Manresa que treballen en aquest sentit i es valora com a bona pràctica. Es proposa que es recepti més cultura als centres sanitaris.

15. Altres propostes

- **Mesures per promoure la cultura popular com a element cohesionador (S3)**
No es detallen propostes, però s'indica que és essencial.
- **Creació de la Sindicatura de Greuges dels Drets Culturals (S10)**
Es planteja com a garant dels drets culturals de la ciutadania respecte l'actuació de l'Administració Pública.
- **Vincular cultura i ecologia (S9)**
Hi ha poc debat al respecte. Una de les mesures que es proposa és que el fet de retornar un envàs de plàstic generi vals o compensació per accedir a espectacles culturals.
- **Regular la cultura no reglada (S5)**
Es debat poc al respecte. S'indica la necessitat de regular-la per tal que rebin reconeixement i perquè puguin accedir a subvencions. A mode d'exemple, s'indica que moltes escoles de dansa o de pintura no estan regularitzades, i tot i així no deixen de produir cultura.
- **Crear mecanismes adequats per tal de facilitar el fet que el públic pugui descobrir propostes musicals i poder-se "enamorar" de la cultura (S8)**
Existeix cert consens amb la proposta d'afavorir la varietat i la idoneïtat dels mecanismes per oferir i difondre les propostes musicals diferents.
- **Generar mesures per crear comunitat, vincles i sinèrgies al sector cultural (S10)**
Es tracta de promoure la xarxa entre els artistes, productors i consumidors per enriquir el sector (no monetàriament parlant).
- **Generar i instaurar hàbits de lectura des de la infantesa fa que hi hagi més interès cultural. (S10)**
S'assenyala que és clau aquest aspecte i que els pares i mares també s'han d'implicar en el procés educatiu. Cada família està en un entorn i cal tenir-ho en compte. Pot haver-hi una barrera i a vegades s'avalua aquest aspecte i posa més pressió al menor.
- **Fer estudis de públic cultural per a saber a qui s'estan dirigint els espectacles i quins són els seus interessos. (S10)**
S'indica que sense aquesta informació no és té una imatge completa del panorama i és més difícil programar cultura que generi interès en la ciutadania. Es remarca la necessitat de fidelitzar al públic.
- **Major visibilitat en relació a la seguretat. (S10)** Manca presència policial en determinades hores de la nit per tal de donar major seguretat. Hi ha bastant acord

4.2 Eix 2 – Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de cultura

En aquest punt es vol recollir diagnòs i propostes sobre com reforçar la protecció i garantir els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya. Cal abordar: els drets del conjunt de persones que treballen en el sector cultural, tant en l'àmbit de la creació o la interpretació com en l'àmbit de la producció, la gestió o la difusió; els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya, des d'una perspectiva inclusiva i no discriminatòria; el dret de les persones que desenvolupen la seva activitat en l'àmbit cultural a estar degudament informades sobre les ajudes i línies de suport; definir les obligacions i mesures de foment.

3.2.1 Diagnosi

1. La precarietat laboral del sector cultural professional (S2, S3, S4, S5, S6, S7, S9, S10)

A gairebé totes les sessions es menciona la precarietat laboral que envolta el sector cultural professionalitzat. S'indica, a més, que aquest és un dels motius pels quals la cultura no genera interès.

Hi ha un ampli acord en què la situació s'està agreujant i sobretot després de la pandèmia. Per exemple, s'assenyala que a la Catalunya Central hi ha pèrdua de persones dedicades a la cultura que tinguin certa estabilitat professional.

Es destaca la idea que falta suport per generar condicions dignes per a les persones treballadores de la cultura.

En relació a les persones creadores de cultura, s'indica que a Catalunya han de combinar la creació amb d'altres activitats, ja que dedicar-se únicament a la creació vol dir no tenir recursos econòmics fixos. Es comenta que la persona que es dedica a la cultura crea cultura, la produeix, la difon, etc. Es percep com una problemàtica perquè no existeix espai per fer allò a què veritablement et dediques. Per exemple, si ets creadora de cultura, perquè hauries de saber gestionar la resta de la cadena cultural. Es posa l'exemple de bona pràctica que a França les creadores poden dedicar-se 100% a aquesta activitat.

S'assenyalen, com a motius de la precarietat:

- El fet que la cultura no s'entengui com a valor econòmic pel territori;
- La temporalitat dels contractes;

No genera consens el fet que les condicions laborals de les dones siguin pitjors que les del homes.

2. La importància de les persones voluntàries (S2, S6, S5, S9, S7)

S'indica que un gran gruix de la feina que envolta el sector cultural el fan voluntàris. Es tracta de feina no remunerada.

L'existència de voluntaris al sector cultural no pot anar en detriment de les condicions laborals dels treballadors del sector.

S'indica que alguns dels motius pel qual existeix un gran gruix de persones que treballen en l'àmbit cultural a qui no es remunera són:

- La cultura és emoció, fet que suposa que moltes vegades no se li doni valor;
- Treballar en cultura es percep com un privilegi, no com un dret. De fet moltes vegades es percep la cultura com un "hobby" i no com a feina.

3. Invisibilització i manca de valor de la feina al sector cultural (S7, S8)

En diverses sessions s'assenyala que la feina al sector cultural està molt invisibilitzada i poc valorada. S'indica que les persones artistes no són les úniques que treballen en el sector cultural, hi ha molta feina de despatx i oficina que no entra en els convenis/epígrafs/conceptes de l'àmbit cultural.

Es comenten com a expressions de la manca de valor de la feina al sector cultural (1) la percepció que "com més barat, millor" i (2) el fet que els actors i actrius tinguin estudis no es percep com a important per aconseguir una feina. En relació a aquest últim punt, s'indica que hi ha un decalatge entre l'exigència de les proves d'accés a l'Institut del Teatre i les poques oportunitats laborals que se'n desprenen.

4. Manca de personal (S4, S10)

Es fa la reflexió que treballar al sector cultural vol dir invertir temps en fer vincles, tant amb altres professionals (creadors, promotors, etc.), com amb la població. S'indica que el fet que hi hagi poques persones que es dediquin al sector cultural, suposa que la cultura només arribi a determinades persones, i conseqüentment, que no arribi a col·lectius infrarepresentats (persones migrades, persones amb diversitat funcional, etc.). A més, s'indica que manca personal professionalitzat al sector cultural.

5. Les tasques múltisectorials dels treballadors de les administracions públiques que es dediquen a cultura (S5, S7)

S'assenyala que en moltes localitats, les persones que treballen a l'Administració Pública en temes relacionats amb la cultura (regidors i tècnics municipals de cultura) tenen altres tasques que els

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

impedeixen dedicar-se a temps complert a aquest àmbit. A mode d'exemple es comparteix que molts regidors i tècnics culturals també ho són d'esports, de joventut, etc.

6. Manca de formació en cultura del treballadors públics (S5)

En diverses sessions s'indica que una gran part de les persones que treballen a l'Administració Pública en l'àmbit cultural (tècnics, regidors, etc.) no tenen coneixement de la cultura, i que aquest fet va en detriment de la qualitat del sector.

7. Manca de definició i concepció sobre la figura de gestor/a cultural (S4)

En una sessió s'apunta que la figura del gestor/a cultural sovint s'acaba convertint en un calaix de sastre ("chic@ para todo"). El/la gestor/a cultural acaba assumint tot tipus d'encàrrecs. Aquest fet suposa que es desdibuixi el rol i es desvaloritzi la seva tasca.

8. El difícil equilibri de la programació cultural (S4)

En una sessió s'indica que els professionals de la cultura han de tenir en compte l'interès de la ciutadania a l'hora de programar, però també han de poder programar espectacles/exposicions que no responguin 100% a una lògica de consum. La reflexió de fons és que els professionals han de poder aportar cultura al territori innovadora i no demandada, que, segons el seu criteri ha d'arribar a la ciutadania.

3.2.2 Propostes

1. Posar en valor i dignificar les tasques de les persones que treballen al sector cultural (S2, S4, S7, S10)

En concret, es remarca la necessitat de posar en valor les tasques de les persones gestores i dinamitzadores culturals, en tant que vincles amb les comunitats i col·lectius del territori. D'aquesta manera es podrà contribuir, entre altres, a què la gent/entitats es sentin més interpel·lades a l'hora de participar en la definició de polítiques culturals, que puguin sentir-se seu el procés.

En una de les sessions s'indica que s'haurien d'establir mesures per promoure l'estabilitat de l'artista a través de la seva productora.

Finalment, en una altra sessió s'assenyala la necessitat d'obrir delegacions de l'Institut del Teatre a cada una de les demarcacions de Catalunya, sent la Diputació l'òrgan responsable.

2. Revisió de la regulació laboral del sector cultural (S2, S5, S7, S8, S9)

En moltes de les sessions es remarca la necessitat de repensar l'Estatut de l'Artista per a dignificar la professió. En una d'elles s'indica que la Generalitat hauria de fer més seguiment a l'Administració Central en relació a tot allò que afecta l'Estatut de l'Artista.

S'apunta que una bona regulació suposarà reduir l'economia submergida i assegurar que es dona d'alta a la Seguretat Social les persones artistes.

Cal establir obligacions a les administracions públiques catalanes per millorar la situació, dins del que permeti el repartiment competencial amb l'Estat. En alguna sessió s'indica que seria més fàcil i eficient si aquesta competència l'assumís la Generalitat. Es reclama un marc legal específic.

S'assenyala que un element que podria ajudar a solucionar la precarietat laboral seria que els cicles laborals s'adaptessin a les temporades culturals i no en els anys naturals, així com que fos possible programar amb més antelació per preveure la contractació.

Es proposa crear mecanismes de control de les condicions laborals de les persones al sector cultural.

Finalment, es reclama una millora del règim d'autònoms, la construcció de convenis reguladors i la promoció d'un codi ètic contractació. En relació al conveni regulador específic, s'indica que hauria d'incloure no només els artistes, si no també gestors, dinamitzadors, etc. En concret, s'indica que no es pot fer gestió cultural amb un conveni d'educació. Cal que hi hagi un epígraf com a professional del sector.

3. Fomentar la contractació de personal dedicat al sector cultural (S4, S5, S6, S7, S8, S10)

En concret, s'assenyala la necessitat de contractar a gestors culturals, mediadors culturals, dinamitzadors culturals i professionals en patrimoni immaterial. L'objectiu és promoure els vincles

de les comunitats amb el sector cultural i la participació ciutadana. Algunes veus indiquen que l'objectiu és treballar per l'horitzontalitat de la cultura, trencant les jerarquies i/o subordinacions entre les diferents tradicions culturals que conviuen a Catalunya.

En relació als mediadors culturals, es debat sobre qui hauria d'assumir aquesta funció, si les Administracions Públiques o entitats del tercer sector. No s'arriba a cap conclusió. Es posa l'exemple de la població de Salt, Olot i del programa "Apropa Cultura".

4. Capacitació adreçada al personal de les administracions públiques que es dediquen a cultura i especialització de tasques (S2, S3, S4, S5)

S'indica que els professionals de l'Administració que treballen en cultura han de conèixer l'entorn on treballen i poder-s'hi dedicar. Una major formació de les persones que treballen en cultura en l'àmbit públic suposarà una millora qualitativa en la gestió pública d'aquest sector.

Es proposa reduir el seu àmbit d'actuació en d'altres sectors. És a dir, que es dediquin gairebé exclusivament a l'àmbit cultural.

5. Mesures per a conciliar la vida laboral al sector cultural amb la resta d'aspectes de la vida de les persones (S7, S4)

S'assenyala que les dones tenen pitjors condicions per conciliar la vida cultural/laboral i familiar (maternitat) i que la criança genera bretxes que no es donen en el cas de la paternitat. En aquest punt hi ha bastant acord. Es requereixen mesures per redreçar aquesta desigualtat.

S'indica que sense conciliació cap mesura dels drets laborals de les treballadores del sector cultural estarà completa.

Es proposa establir un permís de maternitat per a persones que es dediquen al sector cultural.

6. Establiment de perfils de tècnics culturals als centres educatius (S2, S10)

S'indica que cal que des del Departament d'Educació s'incorporin perfils de tècnics de cultura als centres escolars per garantir una promoció dels drets culturals i alhora la correcta connexió amb l'entorn i una visió cultural integral. Hi ha bastant acord amb la proposta, ja que es considera clau dignificar el rol de les persones treballadores culturals i la comunitat educativa. S'indica que aquesta mesura requereix una millora en la fórmula de contractació.

7. Oferta de més espais formatius per a professionals de la cultura (S2)

S'indica que cal obrir més cicles formatius vinculats amb la cultura, amb professionals i artistes, etc. que generin nous creadors culturals, així com també formació a professionals per millorar el seu rol i fer arribar la cultura, fer-la més inclusiva, propera. Cal fer formació amb mirada social (amb persones amb diversitat funcional i intel·lectual, migrades...). Hi ha un acord bastant ampli en relació a aquesta qüestió.

8. Possibilitar que els professionals de la cultura puguin impartir docència (S9)

En certs sectors de la cultura, les persones que s'hi dediquen no poden impartir docència en el seu àmbit professional. A mode d'exemple, un graduat en dansa no pot ser professor de dansa. Aquest assumpte s'ha de regular per no produir més precarietat dins del mateix sector.

9. Fiscalitat justa (S2, S3, S10)

Aquesta reivindicació apareix en diverses sessions. S'ha d'establir una fiscalitat adequada ja que ara hi ha una fiscalitat que no correspon. Hi ha diferents models i exemples a França que podrien ser de referència.

10. Establir mecanismes de discriminació positiva per raó de gènere (S6)

Aquesta proposta no genera consens. Algun participant indica que la discriminació positiva encara pot generar més desigualtats i injustícies cap a les dones o col·lectius que ja pateixen vulneracions. En aquest sentit, es considera que cal avançar cap a un equitat de gènere, afavorint la igualtat de rols.

11. Establir un sistema de gratuïtat selectiva (S1)

Existeix bastant acord en el fet que establir un sistema de taquilla inversa per a espectacles culturals per a incentivar que la gent consumeixi cultura precaritza el sector. En canvi, determinades persones

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

estan d'acord en el fet que un sistema de gratuïtat selectiva per poder assistir a espectacles culturals podria beneficiar els drets de les persones treballadores del sector cultural.

12. Promoure la creació artística cultural diversa a nivell individual i col·lectiva (S5)

En una sessió s'indica que cal fomentar la creació artística cultural diversa a nivell individual i col·lectiva (base, popular, minoritzada...) i no solament la més institucionalitzada, és a dir, cultura amb una visió àmplia.

13. Mesures per conservar la creació artística (S9)

En una sessió s'indica que caldria que la Llei obligués a la conservació de l'obra dels artistes. Actualment no hi ha cap catàleg d'obra que es pugui preservar. S'afegeix que la Llei hauria de preveure com tractar la protecció (propietat industrial i intel·lectual).

4.3 Eix 3 – Ordenament del sistema cultural

Ordenar adequadament el sistema cultural de Catalunya per posar-lo al servei de l'exercici d'aquests drets. Per garantir els drets culturals de la ciutadania, els creadors i els artistes és bàsic tenir els sistemes culturals inventariats i organitzats de manera que es pugui establir clarament el rol de cadascú, les relacions que s'han d'establir per funcionar en xarxa, la cartera de serveis que han de prestar i els drets que han de garantir.

4.3.1 Diagnosi

1. Manca d'un sistema de recollida de dades i de sistematització de serveis culturals (S1, S3)

Les persones que treballen professionalment en el món cultural expliquen que a Catalunya no existeix un sistema unificat de recollida de dades culturals. Indiquen que en països propers, els propis Ministeris són els que plantegen un sistema coordinat i homogeni de recollida de dades que facilita l'ordenament del sistema cultural.

S'identifica la mateixa problemàtica amb els serveis culturals: manca de sistematització.

En relació als equipaments culturals, s'indica que no està establert quins i quants equipaments culturals pertiquen per territori.

2. Manca de diàleg i coordinació del Departament de Cultura amb la resta de Departament de la Generalitat. (S4, S6, S8)

Remissió a la mateixa diagnosi fet en d'altres apartats.

3. Establiment d'obligacions de les Administracions Públiques (AAPP) en relació als drets culturals (S1, S9, S10)

S'indica en diverses sessions la necessitat d'entendre la cultura com a dret exigible a les administracions públiques. S'apunta que la Llei no només ha d'establir els drets de les persones, sinó que també ha d'establir obligacions per a les AAPP.

Algunes veus remarquen que la Generalitat s'hauria d'implicar més en la garantia dels drets culturals i no deixar aquest assumpte en mans únicament de les administracions públiques locals.

En la mateixa línia, es destaca que s'han de crear polítiques públiques que garanteixin els drets culturals de la ciutadania, més enllà del partit polític que governi. S'indica que la garantia dels drets culturals no hauria de dependre del color polític.

En una sessió es debat sobre les obligacions que han de tenir les administracions públiques en relació a la promoció de la cultura popular i no s'arriba a un consens sobre si han de promocionar activitats de cultura popular que s'estan perdent. Els representants de l'administració consideren que el seu paper ha de ser de facilitadors o mediadors de cultura i no de programadors de cultura popular, que aquesta tasca l'han de desenvolupar els propis col·lectius. Certes persones d'entitats de cultura popular consideren que l'administració pública hauria d'ajudar a programar aquestes activitats per tal que no desapareguessin. No s'arriba a cap consens.

4. La necessitat que el Govern justifiqui adequadament la necessitat de la Llei de Drets Culturals (S10)

Una persona participant indica que cal que el Govern faci un esforç per justificar adequadament a la resta de partits polítics la necessitat d'aquesta llei.

5. Mal funcionament de les polítiques territorials culturals (S2)

No es desenvolupa aquest punt, però s'assenyala com a destacat.

4.3.2 Propostes

1. La nova llei de drets culturals ha d'emmirallar-se en altres legislacions garantistes i iniciatives ja existents (S4, S7, S8, S10)

Actualment existeixen legislacions garantistes en aquest sentit, com Canàries, Madrid o Andalusia i per tant, es proposa analitzar-les i comparar-les.

També tenir en compte iniciatives catalanes com Konvent de Berga, Ajuntament del Prat del Llobregat, Ateneu 9Barris, etc. Aquest element apareix en un parell de sessions però no es debat al respecte.

2. Establiment de vincles estables i sostinguts entre el Departament de Cultura i altres Departaments de la Generalitat (S4, S6, S8, S10)

En diverses sessions s'indica que es percep el Departament de Cultura de la Generalitat com a aïllat de la resta de Departaments. Es considera essencial que es treballi de manera permanent amb Serveis Socials, Departament d'Educació i Departament de Treball, per tal d'abordar les desigualtats socioeconòmiques d'accés a la cultura, la manca d'educació cultural de la població, i la precarietat laboral de les treballadores del sector cultural. S'indica que cal regular el marc de cooperació entre administracions públiques amb competències en cultura per tal de mancomunar actuacions i millorar els serveis que garanteixin el desplegament d'aquests drets. Es proposa que aquest pla de cooperació (1) estableixi els rols de cada nivell administratiu i les seves obligacions; (2) fixi sistemes per promoure la participació activa i oberta en la cultura i en la governança del sistema; (3) fixi la Mancomunitat Cultural de Catalunya.

3. Creació d'un sistema/programa coordinat de recollida de dades (S1, S3, S8)

S'assenyala que es requereixen recursos per a fer-ho possible.

Les dades a sistematitzar són totes, incloent aquelles que no formen part del recorregut institucional de cultura. Es proposa fer un o diversos mapes de les estructures culturals, establint la ratio d'equipaments culturals per unitat territorial. S'indica que com més articulat estigui el sistema, més fàcil serà per les entitats moure's pel sector cultural i més fàcil serà accedir-hi per part de públic.

4. Creació d'un carnet de cultura (S2)

Es proposa crear un carnet de cultura tal com el carnet de biblioteca o la targeta sanitària (DNI digital de cultura). Cadascú podria tenir el seu historial de visites als llocs, etc. Una targeta que et doni drets a accés a llocs (avantatges del carnet cultural). No es veu clara la idea, ja que hi ha alguns dubtes sobre la seva posada en pràctica i finalitat.

5. Necessitat d'analitzar les polítiques públiques vinculades a cultura (S2)

Analitzar a fons les polítiques públiques vinculades a cultura i analitzar els públics (veure com comuniquem i arribem a la gent, l'acollida, etc.). Es destaca poder fer un estudi del fracàs com a motor de transformació.

6. Disseny d'una planificació que centralitzi i materialitzi els criteris polítics per a convertir la cultura en quelcom efectivament essencial (S7)

Es considera que cal valentia i voluntat política que es reflecteixi en els pressupostos, especialment en aquells aspectes culturals considerats essencials, com ara la vinculació amb l'escola i l'escolarització. La proposta es rep de forma molt positiva i no hi ha debat al respecte.

7. Acompanyament de la Llei de Drets Culturals d'un Pla de Promoció Cultural per tot el territori (S8)

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

Algunes veus consideren que la responsabilitat última del consum cultural no ha de recaure únicament en la ciutadania, sinó que l'administració, els mitjans de comunicació públics i privats i tots els agents que tenen incidència en la divulgació musical i cultural poden tenir incidència en el consum cultural. Aquesta proposta genera consens, amb algun matis relacionat amb la voluntat de no homogeneïtzar i permetre la pluralitat a través d'aquesta divulgació cultural.

8. Establiment d'una xarxa público-privada i amb el tercer sector en l'àmbit cultural (S8)

Es considera que cal tenir més en compte el teixit associatiu cultural de Catalunya per donar forma a aquest sistema. Aquesta proposta gaudeix d'un acord en global.

4.4 Eix 4 – Finançament del sistema cultural

Garantir el correcte finançament del sistema cultural. Cal dotar les polítiques que es duguin a terme amb el degut finançament, per tal de garantir l'exercici i la protecció dels drets culturals de la ciutadania i explorar altres vies de finançament (privat, social...).

4.4.1 Diagnosi

1. Manca de finançament públic (S4, S5, S7, S10)

En diverses sessions s'indica que manca finançament públic al sector cultural. En algunes d'elles s'indica la manca de finançament per invertir en espais associatius i projectes culturals.

2. L'entrebanc de les subvencions públiques pel finançament cultural i la necessitat de diversificar fons de finançament (S1, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9)

L'articulació del sistema de subvencions públiques és concebut majoritàriament com un entrebanc en l'accés a la cultura per part de les entitats de cultura. Hi ha un acord ampli en l'afirmació plantejada, tant per les persones dels col·lectius de cultura popular com per part de les representats de l'administració.

S'indica que moltes vegades s'han de destinar recursos per a contractar algú que formuli les subvencions.

S'identifica una manca de seguiment en la presentació i seguiment de projectes i subvencions.

Relacionat amb aquest assumpte s'indica que les petites entitats tenen dificultats per relacionar-se amb l'Administració Pública, sobretot amb aquelles que estan més allunyada jeràrquicament, motiu pel qual aquests col·lectius no accedeixen a les subvencions que ofereixen aquests ens.

S'assenyala que les subvencions són extremadament burocràtiques. Haver d'enfrontar-se al complicat món de les subvencions suposa que es deixi d'invertir temps en l'activitat cultural per la qual es va crear l'entitat cultural.

Finalment s'indica que existeix una clara dependència cap a les subvencions i que caldria buscar altres formes de finançament.

3. Barreres administratives per a l'associacionisme (S3, S7)

S'assenyalen barreres administratives com el fet d'haver de tenir un NIF per a poder accedir a determinats serveis.

4. Manca de recursos per impulsar les actuacions (S2, S3, S5)

En la majoria de sessions s'indica que calen més recursos i més ben enfocats per tal de poder garantir el compliment de la llei. No obstant això, hi ha algunes aportacions que destaquen que no tot passa pel finançament, ja que hi ha altres elements que cal tenir en compte per impulsar la llei.

5. Manca de transparència en el sector cultural (S3, S7)

En dues sessions s'indica que no està clar d'on neix el finançament cultural. El sistema de les subvencions és desconegut per a les entitats. A mode d'exemple, no se sap quines ajudes poden demanar les orquestres o quines bonificacions tenen les famílies monoparentals.

A la sessió de Girona s'indica que no se sap què vol dir "un correcte finançament de cultura".

6. Manca de subvencions amb visió territorial (S6)

S'apunta per part d'alguna entitat que manca subvencions amb visió territorial, però això no genera consens, ja que algunes persones participants assenyalen que sí que s'està duent a terme amb aquesta mirada territorial.

4.4.2 Propostes

1. Augment del pressupost en cultura i establiment d'un finançament just, articulat i transparent (S4, S5, S7, S10, O)

Majoritàriament es reclama un augment del pressupost en cultura, almenys per exemple, com s'ha compartit en algunes sessions, fins a un 4%. En múltiples sessions es parla de l'augment del % del PIB destinat a cultura. Aquesta proposta neix del fet que l'actual inversió es percep com a irrisòria. S'indica que cal invertir més diners en:

- L'àmbit formatiu
- El tercer sector
- Donar a conèixer a la ciutadania i les entitats els recursos que estan al seu abast (ajudes del Programa.Cat, per exemple).
- Repensar el relat dels museus que actualment és patriarcal i occidental.
- Altres

Es destaca que ha de quedar sistematitzat quina part del finançament cultural és públic, quin és privat, qui prové del mecenatge, quina part de l'oferta cultural està subvencionada, etc.

S'indica la necessitat d'invertir en recursos pel tercer sector.

En relació a les persones sordcegues i les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament (DID) s'indica que cal dotar la futura llei d'un finançament econòmic en forma de partida pressupostària estable per posar-la al servei de l'exercici dels drets culturals i lingüístics d'aquests col·lectius:

- En relació a les persones sordcegues, s'especifica que s'hauria de preveure la inclusió de manera específica la LSC com una llengua més, juntament amb el català.
- En relació al segon col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual, s'indica que els recursos actuals són poc estables i acostumen a ser puntuals i nominatius, que dificulten la creació d'unes bones bases i d'equips sòlids que permetin donar continuïtat als projectes a llarg termini. Una possibilitat és que a la nova Llei hi hagi una reserva per a les entitats que treballen amb persones amb DID, i una altra seria la contractació directa a aquestes entitats. És fonamental que les persones amb DID que participen en projectes culturals comptin amb els suports necessaris, considerant el talent de cada individu i defugint de visions paternalistes.

Finalment, en una de les aportacions online s'indica la necessitat de preveure finançament cultural públic transparent que dificulti la censura i la discrecionalitat política. Segueix indicant que el finançament públic no ha de discernir entre "cultura pròpia" i "cultura impròpia". Aquesta aportació online té cinc adhesions. En la mateixa línia, una altra aportació online indica que cal que la llei estableixi mesures per adreçar la desigualtat en el finançament que es destina a expressions culturals en llengua catalana i aquell que es destina a expressions culturals en llengua castellana i aranese.

2. Garantir recursos estables per assegurar la implementació de la Llei de Drets Culturals (S2)

La Llei ha de dotar-se de recursos per tal de garantir que tothom tingui dret a la cultura: professionals ben valorats per fer realitat el que s'està dient amb tècnics, equipaments, etc.

3. Repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles (S1, S3, S5, S6, S7, S8, S9, S10)

En moltes sessions s'indica la necessitat de repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles per a les persones que no es dediquen professionalment al món de la

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

cultura (bàsicament persones que formen part de col·lectius de cultura popular) i adaptar-les temporalment al cicle cultural i no a l'any natural.

Es trasllada la necessitat de reduir la burocràcia de les subvencions, tema sobre el qual hi ha bastant acord, sempre i quan la feina de les entitats es pugui valorar i fer seguiment i avaluació amb els indicadors que responguin a la perspectiva de gènere, inclusió social, etc.

S'indica que, com ja s'ha mencionat, cal que hi hagi més gestors culturals per unitat territorial per tenir ajuda en la gestió subvencions: cal que existeixi ajuda a l'hora de presentar projectes i fer un bon seguiment.

S'apunta que caldria revisar la Llei general de subvencions.

Finalment, s'apunta que caldria tenir molt en compte (a través de criteris en la puntuació dels projectes a subvencionar) les condicions laborals i de contractació de les persones que treballen en la implementació dels projectes culturals que es volen subvencionar. La proposta genera consens.

4. Establir obligacions a les AAPP en relació al finançament (S3)

Obligar amb la nova Llei de drets culturals a les administracions locals i supralocals a afavorir i promoure la cultura a través de recursos, eines i espais de treball. Hi ha ampli acord i en aquest punt es destaquen algunes bones pràctiques tals com: a) subvencions del fons Next Generation, on hi ha una línia especial adreçada a projectes culturals en poblacions inferiors a 5000 hab., la qual ha estat molt exitosa; b) el projecte APROPA CULTURA de l'ajuntament de Tremp que afavoreix l'accés a la cultura a col·lectius vulnerables i públic en risc d'exclusió.

5. Impulsar el mecenatge (S2, S8, S9, S10)

Impulsar la Llei de mecenatge per a què les empreses i persones es puguin desgravar fent mecenatge cultural. No és una proposta amb consens. Es considera que cal activar la Llei de mecenatge, que tot i estar reconegut legalment, no està prou articulat. Certes veus indiquen que cal que la Llei de Promoció i Garantia de Drets Culturals és la que ha de preveure i regular el finançament privat. Es considera que cal fixar-se en altres països europeus, on el mecenatge té molta més trajectòria. En relació a això es posa l'exemple d'una empresa del món de la metal·lúrgia (Girona) que està fent unes actuacions importants en el suport a la creació cultural. La proposta té una bona rebuda i en tot cas no genera dissensos.

Es proposa promoure el micromecenatge, però no genera gaires acords.

6. Repensar els pressupostos perquè la cultura sigui accessible a persones amb renda baixa (S4)

S'indica que cal destinar partides concretes a assegurar que les persones amb renda baixa accedeixen a la cultura en igualtat de condicions, ja que actualment els mecanismes que s'empren no són útils per abordar aquesta problemàtica. S'indica que en altres països existeix cultura gratuïta per determinats sectors. Aquest punt genera controvèrsia ja que no tothom està d'acord en la gratuïtat de la cultura perquè pot ser un element que contribueixi a la precarització dels treballadors del sector.

7. Establir pressupostos participatius de cultura (S5, S7)

Aquesta proposta permet que la ciutadania se senti part de la cultura, i conseqüentment, que s'hi interessi. No es genera debat al respecte.

8. Lluitar per reduir l'IVA cultural (S9, S10)

Tot i que la Generalitat no té competència, però cal lluitar-ho, ja que és una exageració que estigui el 21%, la segona més alta a Europa és 14%. Cal defensar la reducció IVA cultural. Hi ha acord.

9. Recursos per a impulsar els projectes amb perspectiva de gènere (S6)

Arran del debat sobre perspectiva de gènere relacionat amb apartats anterior, es planteja dotar de recursos per millorar aquesta perspectiva. Hi ha bastant acord, tot i que no es concreta la proposta.

10. Finançament equitatiu per a totes les identitats culturals (S3, S6)

Garantir un finançament equitatiu a totes les identitats culturals i llengües de forma proporcional en funció de la gent resident de Catalunya. No hi ha acord en aquest punt plantejat, ja que en certes sessions es planteja que els recursos han de garantir l'accés i les identitats, però no de forma totalment equitativa, sinó que cal garantir el català com a llengua i cultura vehicular i cohesionadora.

11. Altres propostes

- **Incentivar i reconèixer les aportacions econòmiques que es fan en el sector de la cultura (S8)**
Es planteja que cal treballar en el retorn de la gent que fa aportacions cedint locals, o fent grans aportacions anuals en el sector cultura (descomptes a l'IBI, rebaixes fiscals, rebaixes en els productes culturals,...). Es posa exemple de Canadà, on la despesa en cultura es desgrava a nivell fiscal. La proposta té una bona rebuda i en tot cas no genera dissensos.
- **Establir microcrèdits per a emprenedoria cultural (S3)**
Es proposa afavorir els avals per a accedir a microcrèdits adreçats a l'emprenedoria d'artistes i creadors/es de cultural per part de l'administració pública. Aquesta proposta recull acords.
- **Dissenyar un Pla de produccions culturals per tal de millorar el finançament i la rentabilitat de les produccions culturals (S8)**
Es planteja que cal treballar-ho, en especial en la indústria discogràfica. La proposta té una bona rebuda i en tot cas no genera dissensos.
- **Establir ajudes i aportar recursos a cinemes i locals que reproduïen pel·lícules, per tal de fomentar que puguin seguir actius (S8)**
El debat no s'obre extensament, tot i que sembla generar certa aprovació en global.
- **Nou PECCat tenint en compte la realitat cultural (S9)**
Cal un nou Pla d'Equipaments Culturals que tingui en compte la realitat cultural. El PECCat actual és insuficient, ja que no hi ha teatres i ateneus per exemple i son claus per l'entramat cultural. S'ha de prioritzar els equipaments culturals, i no vol dir que ho hagin de fer tot des de l'Ajuntament, però sí garantir l'accés a la cultura. Hi ha acord.
- **Garantir un recolzament per donar suport i continuïtat a organitzacions i entitats ciutadanes (S9)**
El cineclub es crea perquè no hi ha cinema als pobles, i per això cal garantir per Llei que es garanteixin aquestes organitzacions per facilitar l'accés al cinema, però també a altres espais com teatre, música, etc.
- **Previsió de finançament per a què les companyies accedeixin al públic (O)**
Una de les aportacions online indica que a les companyies els cal més espais per accedir al públic i més suport, a nivell econòmic, per part de les institucions. Les companyies fan les seves pròpies produccions de formats diversos, però no tenen espais per fer-les arribar al ciutadà. Cal doncs, més suport a l'estructura de les companyies perquè deixin de ser precàries i poc estables, i així aconseguir una millor professionalització del sector.
- **Fomentar la cooperació (finançament en espècies) i coneixement entre entitats (S10)**
Es destaca que es poden buscar formes de suport de recursos a través d'altres mecanismes d'intercanvi de recursos, coneixements, espais.

Resum de les propostes

Eix 1- Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals

1. Definició àmplia del concepte "cultura"
2. Promoció de la co-creació, co-programació i co-producció
3. Replantejament de la comunicació cultural
4. Aplicació de la mirada interseccional

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

5. Aplicació de la perspectiva territorial
6. Aplicació de la perspectiva de diversitat funcional i intel·lectual
7. Mesures per promoure la representació de col·lectius infrarepresentats
8. Mesures per promoure la proximitat de la cultura
9. Mesures per promoure la participació ciutadana al sector cultural
10. Mesures per atraure nou públic
11. Mesures per abordar les desigualtats d'accés per raons socioeconòmiques
12. Mesures relacionades amb el jovent
13. Mesures de conciliació familiar per poder consumir i gaudir de la cultura
14. Mesures que vinculin la cultura i la salut
15. Altres propostes

Eix 2 – Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de cultura

2. Posar en valor i dignificar les tasques de les persones que treballen en el sector cultural
3. Revisió de la regulació laboral del sector cultural
4. Fomentar la contractació de personal dedicat al sector cultural
5. Capacitació adreçada al personal de les administracions públiques que es dediquen a cultura i especialització de tasques
6. Mesures per a conciliar la vida laboral al sector cultural amb la resta d'aspectes de la vida de les persones
7. Establiment de perfils de tècnics culturals als centres educatius
8. Oferta de més espais formatius per a professionals de la cultura
9. Possibilitar que els professionals de la cultura puguin impartir docència
10. Fiscalitat justa
11. Establir mecanismes de discriminació positiva per raó de gènere (S6)
12. Establir un sistema de gratuïtat selectiva
13. Promoure la creació artística cultural diversa a nivell individual i col·lectiva
14. Mesures per conservar la creació artística

Eix 3 – Ordenament del sistema cultural

1. La nova llei de drets culturals ha d'emmirallar-se en altres legislacions garantistes i iniciatives ja existents
2. Establiment de vincles estables i sostinguts entre el Departament de Cultura i altres Departaments de la Generalitat
3. Creació d'un sistema/programa coordinat de recollida de dades
4. Creació d'un carnet de cultura
5. Necessitat d'analitzar les polítiques públiques vinculades a cultura
6. Disseny d'una planificació que centralitzi i materialitzi els criteris polítics per convertir la cultura en essencial
7. Acompanyament de la Llei de Drets Culturals d'un Pla de Promoció Cultural per tot el territori
8. Establiment d'una xarxa públic-privada i amb el tercer sector en l'àmbit cultural

Eix 4 – Finançament del sistema cultural

1. Augment del pressupost en cultura i establiment d'un finançament just, articulat i transparent
2. Garantir recursos estables per assegurar la implementació de la Llei de Drets Culturals
3. Repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles
4. Establir obligacions a les AAPP en relació al finançament
5. Impulsar el mecenatge
6. Repensar els pressupostos perquè la cultura sigui accessible a persones amb renda baixa
7. Establir pressupostos participatius de cultura
8. Lluitar per reduir l'IVA cultural
9. Recursos per a impulsar els projectes amb perspectiva de gènere
10. Finançament equitatiu per a totes les identitats culturals
11. Altres propostes

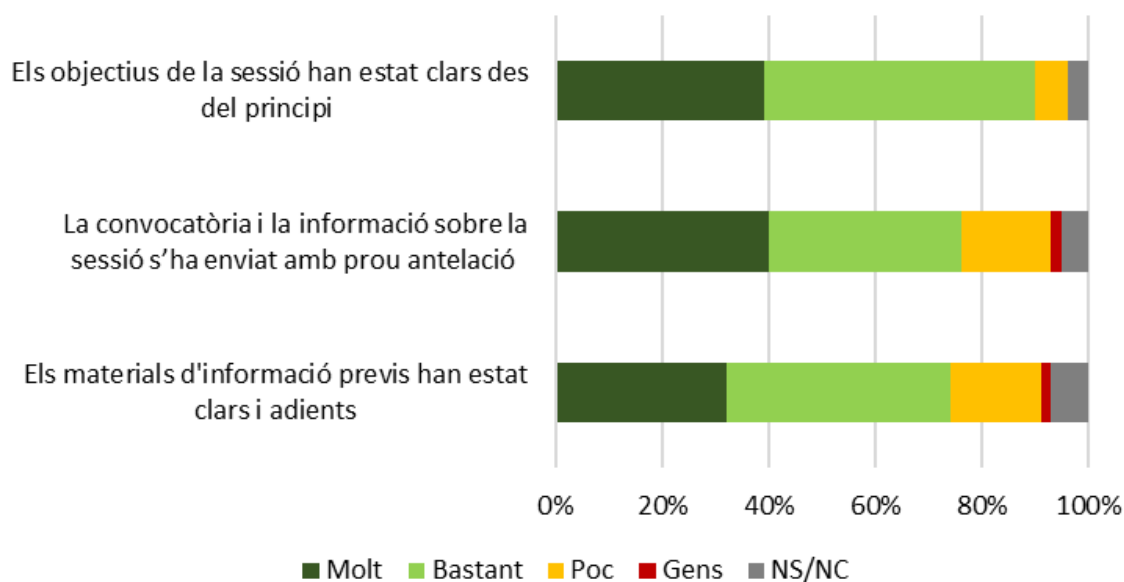

5. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

En aquest apartat s'inclouen els resultats de les 149 enquestes d'avaluació de les 10 sessions participatives.

L'avaluació feta de la preparació varia en funció de l'aspecte valorat. La claredat dels objectius té la millor valoració de la preparació de la sessió. La convocatòria ha estat la segona més ben valorada i cal millorar segons les valoracions en relació als materials d'informació a on hi ha valoracions menys favorables. A continuació es mostra gràficament la valoració recollida.

Figura 1. Valoració de la preparació de la sessió

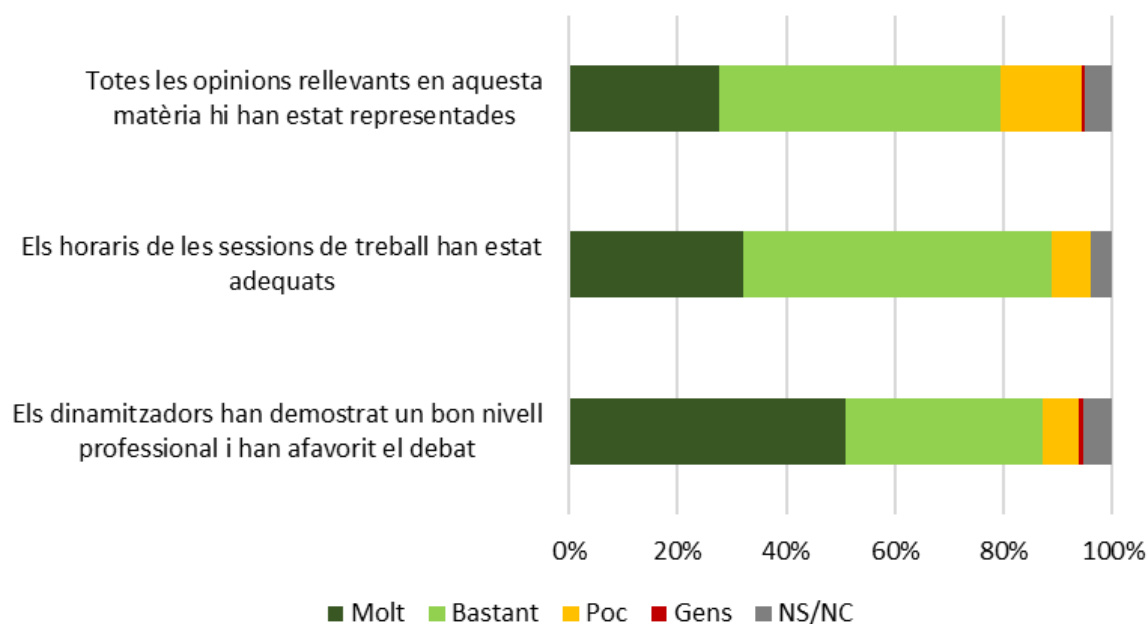

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

L'execució es valora en la seva majoria com a bona, ja que pràcticament totes les respostes han coincidit en valorar els diferents elements com a molt o bastant. L'aspecte valorat amb més grau d'acord és la professionalitat dels dinamitzadors (50% molt d'acord) i els horaris de la sessió de participació en segon lloc.

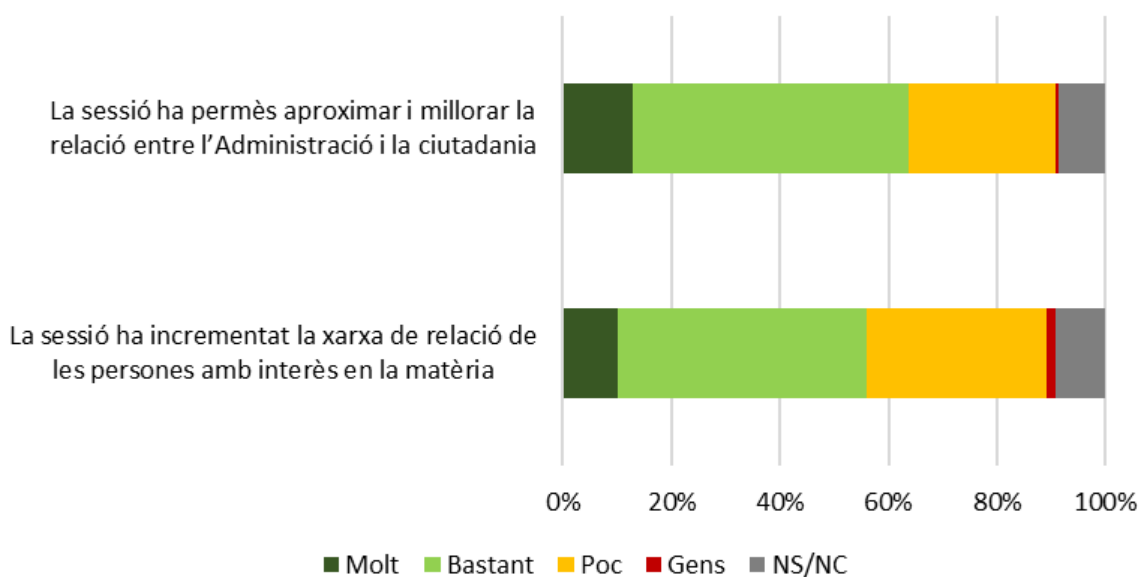
Figura 2. Valoració sobre l'execució de les sessions informatives i els tallers participatius

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Les expectatives dels participants estaven en bastant d'acord amb els resultats aconseguits, tot que hi ha hagut valoracions que han manifestat poc d'acord en increment de xarxa (36%) i en aproximar administració i ciutadania (28%), aspectes que cal millorar per properes sessions participatives.

Figura 3. Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

La valoració global feta pels assistents és bastant bona en la seva majoria, ja que l'opció escollida està bastant acord de compliment. L'aspecte valorat més positivament és en relació a la satisfacció

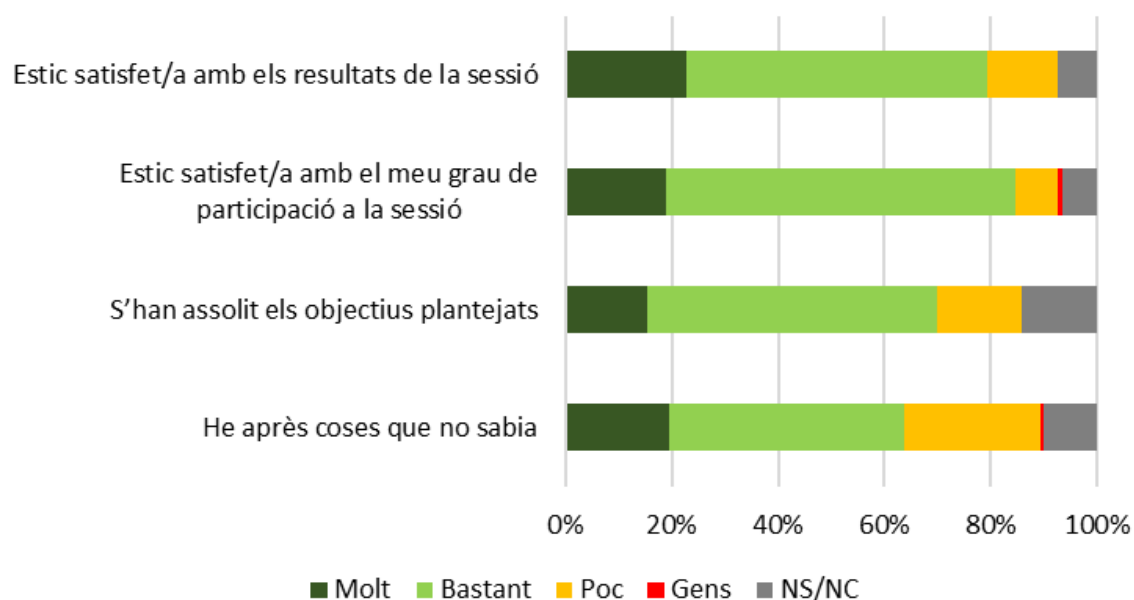

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

global dels resultats. Per contra ha rebut valoracions menys positives l'ítem d'aprendre coses desconegudes gràcies a la sessió.

Figura 4. Valoració global

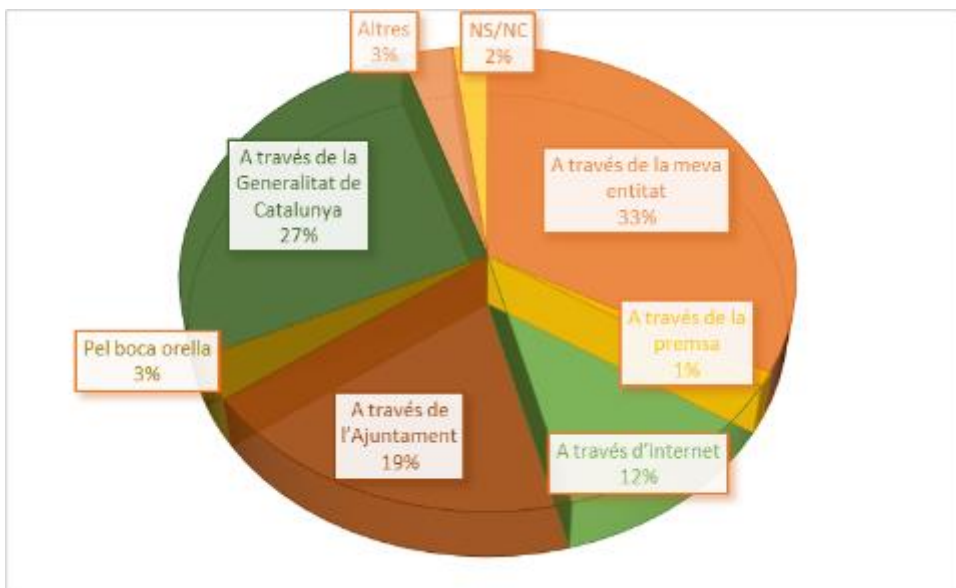

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

El principal mitjà d'informació de la convocatòria ha estat a través de l'entitat de la qual formen part (33%) i la Generalitat (27%), seguit de l'Ajuntament (19%) i d'internet (12%). Els altres canals es situen per sota del 5% per la qual cosa han estat molt minoritaris.

Figura 5. Accés a la convocatòria

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

participa.gencat.cat

Generalitat
de Catalunya